

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΤΑΘΕ/01/2022**

12 Σεπτεμβρίου 2022

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ

Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σύνοψη	1
2.	Εισαγωγή	3
3.	Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία	5
3.1	Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή	5
3.2	Σκοπός του ελέγχου	5
3.3	Μεθοδολογία	6
3.4	Κριτήρια ελέγχου	7
4	Ευρήματα και συστάσεις	9
4.1	Καταγγελία για παράτυπη υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του Μέτρου 4.3 «Λειτουργία της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων» της Προτεραιότητας της Ένωσης 4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Θάλασσα» 2014-2020	9
4.2	Καταγγελία για ελλιμενισμό σκάφους στο αλιευτικό καταφύγιο Αγίας Νάπας	14
4.3	Καταγγελία για προβλήματα στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου	16
4.4	Παραχώρηση άδειας χρήσης του αλιευτικού καταφυγίου Παραλιμνίου σε ακτοπλοϊκό σκάφος από τον Γενικό Διευθυντή του ΥΓΑΑΠ.	17
4.5	Έκδοση αδειών αλιείας	21
4.6	Αναθεώρηση καταλογισθέντων μορίων από τον Υπουργό ΓΑΑΠ	22
4.7	Χρήση περιπτέρου στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου	22
4.8	Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείου που λειτουργεί στην ξηρά	23
4.9	Προσέλευση/αποχώρηση υπαλλήλων	26
4.10	Σύστημα αναμονής υπαλλήλων	29
4.11	Εισπράξεις	30
5	Γενικά συμπεράσματα	35
6	Γενικές συστάσεις	36

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΓΔ	Γενικός Διευθυντής
ΔΛΟ	Δημοσιονομική Λογιστική Οδηγία
ΕΔ	Ενδιάμεσος Φορέας
ΤΑΘΕ	Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών
ΤΔΔΠ	Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
ΤΠΟ	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως
ΤΟΔΑ	Τοπικές Ομάδες Δράσης Αλιείας
ΥΓΑΑΠ	Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
ΦΕΔ	Φορέας Επαλήθευσης Δαπανών

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της, από την ελεγχόμενη οντότητα.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδεμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζεται επίσης ότι οι συστάσεις και τα ευρήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

1. Σύνοψη

Στο πλαίσιο των προνοιών του άρθρου 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας και του άρθρου 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο συμμόρφωσης στο Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών (ΤΑΘΕ), κυρίως σε σχέση με την παρακολούθηση ευρημάτων και συστάσεων που προέκυψαν από προηγούμενους ελέγχους. Επιπρόσθετα, εξετάσαμε καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας.

Τα σημαντικότερα ευρήματα που προέκυψαν από τον έλεγχο αναφέρονται επιγραμματικά πιο κάτω:

- α.** Διαπιστώσαμε αδυναμίες ως προς την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Τμήματος, ως ο Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) για τη διαχείριση και εφαρμογή του Μέτρου 4.3 της Προτεραιότητας της Ένωσης 4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Θάλασσα» 2014-2020.
- β.** Εντοπίσαμε περιπτώσεις υπαλλήλων του Τμήματος που έλαβαν αποζημίωση, στο πλαίσιο του συστήματος αναμονής, ενώ βρίσκονταν σε άδεια ανάπαυσης.
- γ.** Παραχώρηση, από τον Υπουργό ΓΑΑΠ κατά την εξέταση ένστασης που προβλέπει η νομοθεσία, δωρεάν θέσεων ελλιμενισμού σε ορισμένους ιδιοκτήτες μικρών σκαφών αλιείας κατηγορίας Γ χωρίς επαρκή τεκμηρίωση της απόφασής του, αφού προηγουμένως η αίτηση τους για παραχώρηση άδειας κατηγορίας Α και Β εξετάστηκε από το ΤΑΘΕ και απορρίφθηκε.
- δ.** Παρατηρήσαμε περίπτωση παραχώρησης έγκρισης από το ΤΑΘΕ, θέσης ελλιμενισμού σε ακτοπολιτικό σκάφος, σε αλιευτικό καταφύγιο, για τη χειμερινή περίοδο, κατόπιν οδηγιών του Γενικού Διευθυντή (ΓΔ) του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, οι οποίες δεν αιτιολογούνται δεόντως και δεν εμπίπτουν στις εξουσίες του.
- ε.** Μη λήψη δραστικών μέτρων, από το ΤΑΘΕ, για αντιμετώπιση παράνομου ελλιμενισμού σε αλιευτικά καταφύγια.
- στ.** Παραχώρηση έγκρισης από τον τότε Υπουργό ΓΑΑΠ, για διαγραφή μορίων ποινής σε ιδιοκτήτη σκάφους, χωρίς να υπάρχει αιτιολόγηση της απόφασης, κατά παράβαση του σχετικού Διατάγματος.
- ζ.** Αδυναμίες και παραλείψεις στην εφαρμογή της διαδικασίας καταγραφής του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού του Τμήματος, καθώς και στις διαδικασίες είσπραξης και καταχώρισης εσόδων.
- η.** Καθυστέρηση στην προώθηση αποτελεσματικών αποφάσεων και ενεργειών για την αποκατάσταση της εύρυθμης λειτουργίας του περιπτέρου στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος καταβολής αποζημιώσεων.
- θ.** Έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας χερσαίου ιχθυοτροφείου που δεν κατέχει πολεοδομική άδεια.

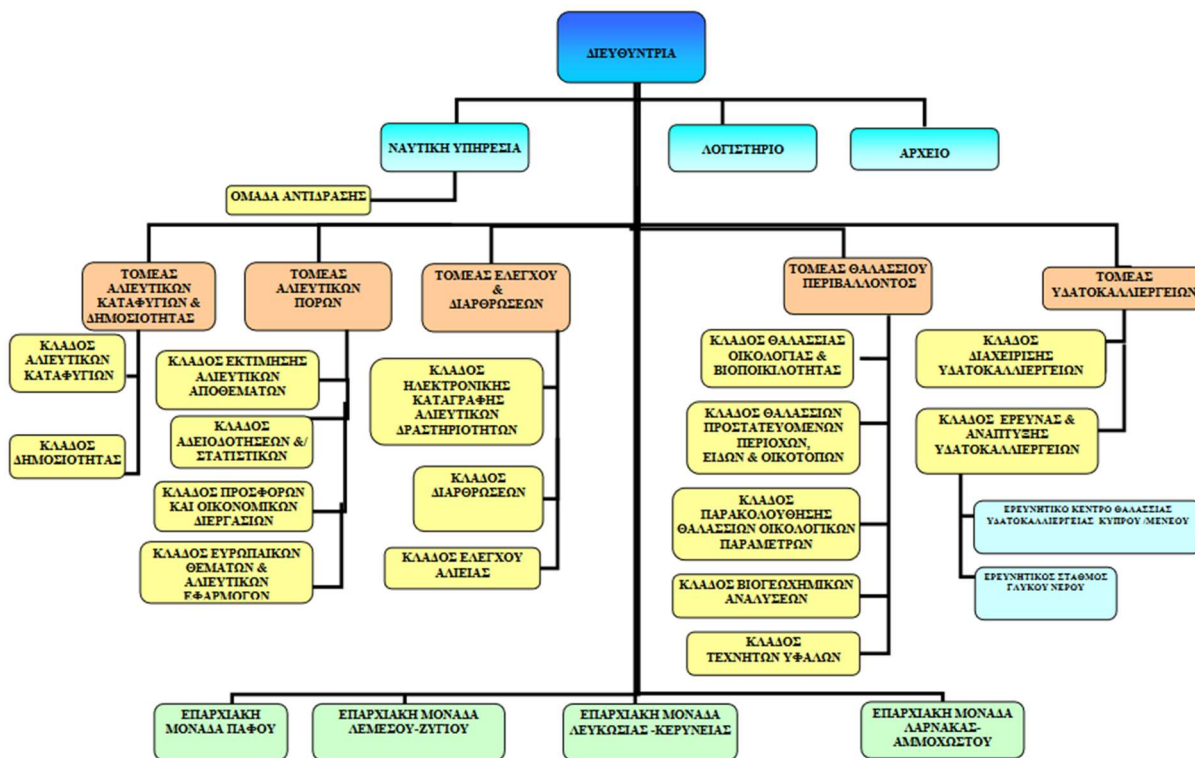
Για τα πιο πάνω θέματα, εισηγηθήκαμε όπως οι αρμόδιες Αρχές (ΤΑΘΕ, ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ και Διεύθυνση Επαληθεύσεων και Πιστοποίησης του Γενικού Λογιστηρίου) ενεργούν, βάσει του θεσμικού πλαισίου και των αρχών της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης.

2. Εισαγωγή

Το ΤΑΘΕ υπάγεται στο Υπουργείο ΓΑΑΠ και αποτελείται από τη Διεύθυνση, τις Επαρχιακές Μονάδες, τη Ναυτική Υπηρεσία, καθώς και μια σειρά από Τομείς, όπως παρουσιάζονται πιο κάτω:

- ◆ Τομέας Αλιευτικών Καταφυγίων και Δημοσιότητας
- ◆ Τομέας Αλιευτικών Πόρων
- ◆ Τομέας Ελέγχου και Διαρθρώσεων
- ◆ Τομέας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος
- ◆ Τομέας Υδατοκαλλιεργειών

Σύμφωνα με διάγραμμα που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος, η οργανωτική του δομή παρουσιάζει την πιο κάτω εικόνα:

Αποστολή του ΤΑΘΕ είναι η αειφόρος διαχείριση και ανάπτυξη της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και η προστασία και διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, μέσω μιας ολοκληρωμένης επιστημονικής προσέγγισης. Σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο 2022-2024 του Υπουργείου ΓΑΑΠ, οι στόχοι και οι σχετικές δραστηριότητες του ΤΑΘΕ είναι οι ακόλουθοι:

- α.** Αειφόρος διαχείριση αλιείας.
- ◆ Προαγωγή της εφαρμογής της κοινής αλιευτικής πολιτικής.
 - ◆ Εφαρμογή μέτρων για τον εκσυγχρονισμό των αλιευτικών στόλων και υποδομών και στήριξη του τομέα της αλιείας.

- ◆ Διαχείριση και ανάπτυξη του τομέα υδατοκαλλιέργειας της Κύπρου.
- β. Προστασία και διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
 - ◆ Διαχείριση και παρακολούθηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
 - ◆ Πρόληψη και καταπολέμηση της ρύπανσης από πετρελαιοειδή (ομάδες καταπολέμησης).

Η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο συμμόρφωσης στο ΤΑΘΕ, κυρίως σε σχέση με την παρακολούθηση ευρημάτων και συστάσεων που προέκυψαν από προηγούμενους ελέγχους.

Επιπρόσθετα, εξετάσαμε καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας.

3. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία

3.1 Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

3.2 Σκοπός του ελέγχου

Σκοπός του ελέγχου είναι η εξακρίβωση του βαθμού συμμόρφωσης του ΤΑΘΕ με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία και τις αρμοδιότητές του.

3.3 Μεθοδολογία

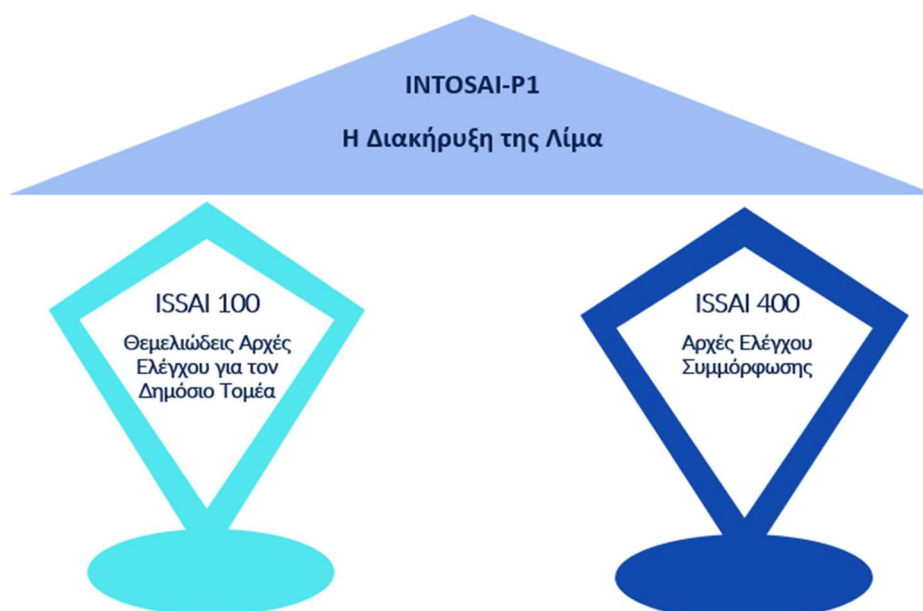
3.3.1 Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (“The Lima Declaration”). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα

Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού) αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

3.3.2 Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από το ΤΑΘΕ, σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας και στη διενέργεια συναντήσεων με τη Διεύθυνση και το προσωπικό του Τμήματος.

Τα ευρήματα του ελέγχου διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στο ΤΑΘΕ, στη Διεύθυνση Επαληθεύσεων και Πιστοποίησης του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας και στον ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ και οι απόψεις τους ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυτο, στην παρούσα Έκθεση.

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιωδώς η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

3.4 Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του ελέγχου συμμόρφωσης χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- ◆ Οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες.
- ◆ Ο περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμος (Ν.158(Ι)/1999).
- ◆ Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμος (Κεφ.96).
- ◆ Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) Κανονισμοί (ΚΔΠ 98/91).
- ◆ Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί (ΚΔΠ 101/95).

-
- ◆ Συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας που προέκυψαν από προηγούμενους ελέγχους.

Επίσης, ο έλεγχος συμμόρφωσης διεξήχθη στη βάση και άλλων Κανονιστικών Διοικητικών Πράξεων, Διαταγμάτων, Γνωστοποιήσεων και Εγκυκλίων του ΤΑΘΕ.

4 Ευρήματα και συστάσεις

4.1 Καταγγελία για παράτυπη υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του Μέτρου 4.3 «Λειτουργία της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων» της Προτεραιότητας της Ένωσης 4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Θάλασσα» 2014-2020.

Σε καταγγελία που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας στις 21.12.2020, αναφέρονται θέματα που αφορούν στην παράτυπη υλοποίηση δράσεων, από συγκεκριμένες Τοπικές Ομάδες Δράσης Αλιείας (ΤΟΔΑ) (Αναπτυξιακές Εταιρείες «Α» και «Β»), που περιλαμβάνονται στη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης των περιοχών παρέμβασής τους. Από διερεύνηση των θεμάτων της καταγγελίας, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

α. Γενικά. Η προτεραιότητα της Ένωσης 4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Θάλασσα» 2014-2020 (εφεξής το Πρόγραμμα) στοχεύει στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, στην αξιοποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και στη διατήρηση και ανάπτυξη θέσεων απασχόλησης στις αλιευτικές περιοχές, που επιτυγχάνονται μέσα από την εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης από τις ΤΟΔΑ. Συγκεκριμένα, στόχος του Μέτρου 4.3 «Εφαρμογή των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης – Σχέδια που υποστηρίζονται από ΤΟΔΑ» είναι, μεταξύ άλλων, η υλοποίηση δράσεων που έχουν επιλεγεί από τις ΤΟΔΑ και αποσκοπούν στην ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία έντονης εξάρτησης της τοπικής οικονομίας από την αλιευτική δραστηριότητα. Ο συνολικός Προϋπολογισμός του Μέτρου 4.3 ανέρχεται στα €6,25 εκ. και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ποσοστό 75%. Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος είναι η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης (πρώην Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης), ΕΦ υπεύθυνος για τη διαχείριση και εφαρμογή των Μέτρων του Προγράμματος το ΤΑΘΕ και Φορέας Επαλήθευσης Δαπανών (ΦΕΔ) η Διεύθυνση Επαληθεύσεων και Πιστοποίησης του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, ως η Αρχή Πιστοποίησης. Στις 11.11.2016, το ΤΑΘΕ υπέγραψε συμφωνίες με τις ΤΟΔΑ «Α» και «Β» για τη διαχείριση και υλοποίηση των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης των περιοχών παρέμβασής τους και με λήξη τις 31.12.2023.

β. Εκπόνηση μελετών από την ΤΟΔΑ «Α» στο πλαίσιο του έργου αρ. 25145 του Μέτρου 4.3.

Στις 28.8.2018 και 26.2.2019, καταβλήθηκε στην ΤΟΔΑ «Α» (εφεξής δικαιούχος) συνολικό ποσό ύψους €75.000, για εκπόνηση δύο μελετών με θέμα «Μελέτη για δημιουργία cluster επιχειρήσεων και επαγγελματιών του αλιευτικού κλάδου» και «Μελέτη για την εφαρμογή δράσεων Γαλάζιας Ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος αλιείας Πάφου». Οι μελέτες εκπονήθηκαν από ιδιωτική εταιρεία, η οποία επιλέχθηκε από τον δικαιούχο με συνοπτική διαδικασία προσφορών, βάσει των εδαφίων (β) και (γ) του άρθρου 90(1) του περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.73(Ι)/2016). Σχετικά αναφέρουμε τα ακόλουθα:

(i) Η ένταξη του εν λόγω έργου στο Πρόγραμμα αποφασίζεται μετά από έλεγχο που διενεργεί ο ΕΦ στη διαδικασία που εφάρμοσε ο δικαιούχος για την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης του

έργου. Στην περίπτωση όπου το εκτιμώμενο ποσό του έργου/δράσης είναι κάτω του ορίου των €125.000 και η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων δεν εκδίδει πιστοποιητικό συμβατότητας για τη διαδικασία προκήρυξης και ανάθεσης σύμβασης που ακολουθήθηκε, ο δικαιούχος υποβάλλει στον ΕΦ, έντυπο αυτοελέγχου της συμβατότητας των εγγράφων διαγωνισμού και της διαδικασίας ανάθεσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 90(1)(β) και (γ) του Ν.73(Ι)/2016, που ετοιμάστηκε από τη Διαχειριστική Αρχή. Όσον αφορά στο πιο πάνω έντυπο, που ετοιμάστηκε από τον δικαιούχο και θεωρήθηκε από τον ΕΦ μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- ◆ Για την επιβεβαίωση του βήματος ελέγχου αρ. 1 της Ενότητας Α' του υπό αναφορά εντύπου, που αφορά στο κατά πόσον διενεργήθηκαν προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με οικονομικούς φορείς και αιτιολογήθηκε επαρκώς η επιλογή αυτών που προσκαλούνται να υποβάλουν προσφορά, ο ΕΦ περιορίστηκε στην αναφορά του δικαιούχου ότι έγιναν διαβουλεύσεις και ότι τα έγγραφα διαγωνισμού στάλθηκαν σε τέσσερις οικονομικούς φορείς οι οποίοι είχαν προεπιλεγεί. Ωστόσο, δεν ζητήθηκαν περαιτέρω στοιχεία από τον δικαιούχο, που να τεκμηριώνουν την αιτιολόγηση της επιλογής του, βάσει των προνοιών του άρθρου 90(1)(γ) του Ν.73(Ι)/2016. Αναφέρουμε σχετικά ότι, ενώ τα θέματα των μελετών απαιτούν εξειδίκευση στην περιοχή παρέμβασης της Επαρχίας Πάφου, οι τρεις εκ των τεσσάρων οικονομικών φορέων που επιλέγηκαν εδρεύουν στην Ελλάδα, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά, σχετικά με το κατά πόσο εξετάστηκε εάν υπήρχαν άλλοι ενδιαφερόμενοι κατάλληλοι οικονομικοί φορείς στην Κύπρο, που να διαθέτουν περισσότερη γνώση για τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης περιοχής. Σύμφωνα με πληροφόρηση που υποβλήθηκε στις 3.1.2022 από το ΤΑΘΕ στην Υπηρεσία μας, ο επιτυχών προσφοροδότης είναι εταιρεία από την Ελλάδα, στην οποία ο δικαιούχος είχε αναθέσει επίσης την εκπόνηση της στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης της περιοχής παρέμβασης της Επαρχίας Πάφου, που περιλάμβανε και δράσεις, μεταξύ άλλων και για την εκπόνηση των εν λόγω μελετών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η εκπόνηση της εν λόγω στρατηγικής δεν χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα.
- ◆ Για την επιβεβαίωση του σχετικού βήματος ελέγχου αρ. 2 της Ενότητας Α, που αφορά στο κατά πόσο ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης είναι σύμφωνα με τη νομοθεσία, ο ΕΦ περιορίστηκε και πάλι στην αναφορά του δικαιούχου, ότι η εκτιμώμενη αξία για την εκπόνηση των δύο μελετών ανέρχεται στις €80.000, χωρίς να ζητήσει περαιτέρω στοιχεία για την τεκμηρίωση του ύψους της. Η επαλήθευση του τρόπου υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας κρίνεται σημαντική, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι το ποσό των €80.000 αποτελεί το ανώτατο όριο εκτιμώμενης αξίας για την εφαρμογή συνοπτικών διαδικασιών και ανάθεση της δημόσιας σύμβασης για υπηρεσίες, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.
- ◆ Ο δικαιούχος υποβάλλει για έλεγχο μόνο την Έκθεση Αξιολόγησης του διαγωνισμού, χωρίς να συνοδεύεται από τις υποβληθείσες προσφορές, με αποτέλεσμα να μην διενεργείται οποιοσδήποτε έλεγχος από τον ΕΦ για την επιβεβαίωση της καταλληλότητας και της ορθότητας των προσφορών που υποβλήθηκαν.

Συστάσεις: Το Τμήμα, ως ο ΕΦ, να ζητά από τον δικαιούχο:

- ◆ **πρακτικό στο οποίο να επεξηγείται η διαδικασία προκαταρκτικών διαβουλεύσεων και η τεκμηρίωση της επιλογής των οικονομικών φορέων που προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό,**
- ◆ **την αιτιολόγηση του υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας και**
- ◆ **την προσκόμιση των υποβληθεισών προσφορών, για να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος της καταλληλότητας των οικονομικών φορέων που προσκλήθηκαν να συμμετέχουν στον διαγωνισμό και των προσφορών που υποβλήθηκαν, μεταξύ των οποίων και αυτής του επιτυχόντα προσφοροδότη.**

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ, μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα ζητά από τον δικαιούχο επεξήγηση για την επαλήθευση του βήματος 1 του Πίνακα Αυτοελέγχου, η οποία αναγράφεται στο αντίστοιχο σημείο και ότι συνήθως τα αποδεικτικά υπάρχουν στον φάκελο της κάθε προσφοράς. Ωστόσο, πρόσθεσε, υπάρχουν περιπτώσεις που η διαβούλευση γίνεται τηλεφωνικά και δεν υπάρχει αποδεικτικό.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι, το αίτημα για υποβολή των υπό αναφορά στοιχείων που καταγράφονται στις συστάσεις θα πρέπει να συζητηθεί με τη Διαχειριστική Αρχή και το Γενικό Λογιστήριο, αφού κάτι τέτοιο θα πρέπει να καλύπτεται από τη σχετική εγκύκλιο για τις Δημόσιες Συμβάσεις και τα σχετικά έντυπα που συμπληρώνονται από τους δικαιούχους, βάσει της εγκυκλίου.

Ο ΦΕΔ μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στις εισηγήσεις μας για τον τρόπο συμπλήρωσης και τεκμηρίωσης του καταλόγου αυτοελέγχου «Συμβατότητας Εγγράφων Διαγωνισμού και Διαδικασίας Ανάθεσης», αυτές θα ληφθούν υπόψη κατά την αναθεώρηση και επανέκδοση των κατευθυντήριων γραμμών για τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, όπου τα ευρήματα ελέγχων όλων των εθνικών και Ευρωπαϊκών ελεγκτικών αρχών για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 θα ληφθούν υπόψη.

(ii) Για την επαλήθευση της δαπάνης, ο δικαιούχος υπέβαλε στον ΦΕΔ αντίγραφα:

- ◆ Δύο τιμολογίων που εξέδωσε ο ανάδοχος για το ποσό των €37.500 (χωρίς ΦΠΑ) το καθένα, ημερομηνίας 20.9.2018 και 4.10.2018, ένα εκ των οποίων δεν προσυπογράφηκε.

Παρατηρήσαμε ότι η αρίθμηση των υπό αναφορά τιμολογίων δεν είναι προτυπωμένη, αλλά έγινε χειρόγραφα (αρ. Γ3 και αρ. 634). Το ότι τα τιμολόγια αφορούσαν και τα δύο στο ίδιο αντικείμενο (εκπόνηση μελέτης) και η έκδοσή τους χρονικά είναι πολύ κοντά, δεν δικαιολογεί, εκ πρώτης όψεως, το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από την αρίθμησή τους, για την έκδοσή τους φαίνεται να χρησιμοποιήθηκαν δύο διαφορετικά μπλοκ.

- ◆ Τριών αποδείξεων είσπραξης ως ακολούθως: α) αρ. Α1, ημερ. 26.9.2018, για ποσό €35.000, β) αρ. 2, ημερ. 9.10.2018, για ποσό €37.500 και γ) αρ. 3, ημερ. 12.10.2018, για ποσό €2.500, οι οποίες είναι χειρόγραφες, συμπεριλαμβανομένου και του αναγνωριστικού αριθμού και φέρουν Αριθμό Φορολογικού Μητρώου περιοχής της Ελλάδας. Αναφέρουμε

ότι, σύμφωνα με την Εγκύκλιο αρ. 2015/21 του Τμήματος Φορολογίας, όλες οι προτυπωμένες χειρόγραφες αποδείξεις είσπραξης πρέπει να φέρουν, μεταξύ άλλων, αναγνωριστικό αριθμό, τυπωμένο το όνομα και τη διεύθυνση της επιχείρησης και τυπωμένο Αριθμό Φορολογικής Ταυτότητας ή Αριθμό Προσωπικής Ταυτότητας αν δεν έχει Αριθμό Φορολογικής Ταυτότητας.

- ◆ Δύο επιταγών προς τον ανάδοχο, ημερ. 26.9.2018 και 12.10.2018, για το ποσό των €35.000 και €2.500, αντίστοιχα, από διαφορετικούς τραπεζικούς λογαριασμούς και ενός εμβάσματος, στις 9.10.2018, προς τον ανάδοχο, για το ποσό των €37.500.
- ◆ Των τραπεζικών καταστάσεων που παρουσιάζουν την εκκαθάριση των υπό αναφορά πληρωμών.

Συστάσεις:

- ◆ **Κατά την επαλήθευση του δελτίου δαπανών, ο ΦΕΔ να διασφαλίζει την ορθότητα, εγκυρότητα και νομιμότητα της δαπάνης και για τον σκοπό αυτό, να απαιτεί από τον δικαιούχο την προσκόμιση νόμιμων τιμολογίων και αποδείξεων είσπραξης.**

Για τη συγκεκριμένη περίπτωση, τα ερωτηματικά που εγείρονται, σε σχέση με την αρίθμηση των δύο τιμολογίων που εκδόθηκαν, να διερευνηθούν από τον ΦΕΔ περαιτέρω.

Ο ΦΕΔ μάς πληροφόρησε ότι, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, που περιλαμβάνονται στην Εγκύκλιο αρ. 1699, δεν απαιτείται η προσκόμιση προτυπωμένων τιμολογίων/αποδείξεων, ούτε η χειρόγραφη υπογραφή του φυσικού/νομικού προσώπου που εκδίδει ένα τιμολόγιο.

Η Υπηρεσία μας συνεχίζει να διατηρεί τις επιφυλάξεις της επί του θέματος και θεωρεί ότι, ειδικά στις περιπτώσεις αγοράς υπηρεσιών σημαντικής αξίας, όπως είναι η προκειμένη, θα πρέπει να επιδεικνύεται περισσότερη αυστηρότητα στην εγκυρότητα και νομιμότητα της δαπάνης και να ζητούνται παραστατικά πληρωμής, τα οποία να διασφαλίζουν τη γνησιότητα των συναλλαγών.

- ◆ **Η απαίτηση για προσκόμιση από τον δικαιούχο των υπό αναφορά παραστατικών πρέπει να περιλαμβάνεται στα έγγραφα του διαγωνισμού για την τεκμηρίωση του τρόπου πληρωμής του αναδόχου.**

(iii) Ευρήματα από επιτόπιο έλεγχο που διενήργησε ο ΕΦ. Σε επιτόπιο έλεγχο που διενήργησε στις 7-11.5.2020, ο ΕΦ, στα γραφεία του δικαιούχου, για την επαλήθευση της υλοποίησης του έργου αρ. 25145, εντοπίστηκαν τα ακόλουθα ευρήματα, που καταγράφονται στη σχετική έκθεση ελέγχου/επαληθεύσεων:

- ◆ Η παροχή υπηρεσιών και η εκτέλεση του έργου δεν έγιναν βάσει του εγκεκριμένου τεχνικού δελτίου έργου, της σύμβασης που είχε υπογραφεί και του εγκεκριμένου δελτίου νομικής δέσμευσης. Συγκεκριμένα, ενώ η σύμβαση προνοούσε όπως ο ανάδοχος παραδώσει τις δύο μελέτες/παραδοτέα εντός έξι μηνών από την ημερομηνία της

σύμβασης, δηλαδή μέχρι τις 26.4.2018, η παράδοση έγινε με καθυστέρηση, περί τα τέλη Μαΐου. Οι λόγοι που επικαλέστηκε ο ανάδοχος, για να εξασφαλίσει παράταση, δεν καλύπτονται από τους όρους/τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης και ως εκ τούτου το αίτημά του έπρεπε να απορριφθεί και να επιβληθεί η ρήτρα καθυστέρησης.

- ◆ Ο δικαιούχος υπέβαλε στον ΦΕΔ, για σκοπούς επικύρωσης και πιστοποίησης των δαπανών, δύο πρακτικά παραλαβής των μελετών. Το πρώτο πρακτικό αναφέρεται σε παραλαβή εντός της περιόδου 23-24.4.2018, δηλαδή εντός της χρονικής περιόδου που προνοεί η σύμβαση και το δεύτερο αναφέρεται σε παραλαβή εντός της περιόδου 22-25.5.2018, δηλαδή εκτός προθεσμίας. Σύμφωνα με την έκθεση, ο δικαιούχος ανέφερε στον ΕΦ ότι εκ παραδρομής σύνταξε το πρώτο πρακτικό και ο ΕΦ δεν θεώρησε πολύ σοβαρό το σχετικό εύρημα, δεδομένου ότι ο δικαιούχος καταχώρισε και το πραγματικό πρακτικό παραλαβής στον φάκελο, το οποίο αποδεικνύει ότι οι μελέτες υποβλήθηκαν με καθυστέρηση.

- ◆ Η αρχειοθέτηση των εγγράφων γίνεται σε φάκελο, χωρίς όμως να γίνεται αρίθμηση των εγγράφων και καταγραφή τους σε αντίστοιχο δελτίο εισερχομένων, για σκοπούς διασφάλισης επαρκούς διαδρομής ελέγχου. Αναφέρεται επίσης ότι υπήρχαν έγγραφα, τα οποία δόθηκαν εκ των υστέρων, χωρίς να υπάρχει το αντίστοιχο αποδεικτικό παραλαβής ή εισερχομένων ή καταχώρισης σε κάποιο φάκελο, όπως για παράδειγμα τα έγγραφα που αφορούσαν στην παράταση της σύμβασης, τα οποία αποτελούν σημαντικά έγγραφα για τη διαδρομή ελέγχου γιατί είναι σχετικά με τη συμμόρφωση με τις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, για τη δήλωση δαπανών και πληρωμών και για την καταχώριση δελτίων δαπανών στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.

Ο ΕΦ, σε επιστολή του, ημερ. 30.6.2020, προς τον δικαιούχο, αναφέρει ότι για τα πιο πάνω ευρήματα δεν συστήνεται οικονομική διόρθωση, θεωρώντας ότι πολύ πιθανόν, τόσο η παράτυπη έγκριση της παράτασης που ζητήθηκε από τον ανάδοχο, όσο και η ύπαρξη του δεύτερου πρακτικού παραλαβής των μελετών, έγιναν εκ παραδρομής, ως αποτέλεσμα των μη ικανοποιητικών διαδικασιών υλοποίησης των έργων που εφαρμόζει η ΤΟΔΑ.

Σύμφωνα με την υπό αναφορά έκθεση ελέγχου/επαληθεύσεως, ο ΕΦ παρατήρησε επίσης ότι τα παραδοτέα δεν αντικατοπτρίζουν το κόστος της σύμβασης, καθότι δεν αναφέρονται ειδικά στην Επαρχία Πάφου, με τα περισσότερα στοιχεία να αφορούν σε γενικές πληροφορίες, είτε σε θεωρητικό επίπεδο ή και σε επίπεδο Κύπρου, κάτι το οποίο είναι όντως αναπόφευκτο, λόγω μεγέθους και αλληλεπίδρασης με τις υπόλοιπες περιοχές. Ο ΕΦ αναφέρει επίσης, ότι ως περαιτέρω ενίσχυση του προαναφερόμενου συμπεράσματος, είναι και το γεγονός ότι, μέχρι σήμερα, μέσα από το πρόγραμμα αλιείας δεν φαίνεται να λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα και οι προτάσεις μελετών, με την υλοποίηση κάποιων από τις προτεινόμενες δράσεις. Ο ΕΦ διευκρινίζει ότι η διαπίστωση αυτή δεν σχετίζεται κατ' ανάγκη με υποβολή παραδοτέων που δεν πληρούν τις προδιαγραφές, αλλά μπορεί να συνδέεται περισσότερο και με την ποιότητα των εγγράφων και των ενεργειών της Επιτροπής Παρακολούθησης για καθοδήγηση του αναδόχου, ώστε να υποβάλει μελέτες που να συμβάλουν στον στόχο και τη σκοπιμότητα εκπόνησης των μελετών. Σχετικά με το θέμα αυτό, ο ΕΦ εισηγείται ότι, λόγω της αδυναμίας που παρατηρήθηκε

στην ετοιμασία τεχνικών προδιαγραφών σε εξειδικευμένα αντικείμενα, η ΤΟΔΑ να διενεργεί σχετική έρευνα πριν την ετοιμασία και κατάρτιση των όρων και τεχνικών προδιαγραφών και να γίνεται ευρύτερη πρόσκληση συμμετεχόντων.

Η Υπηρεσία μας κρίνει πολύ σημαντικά τα ευρήματα που εντόπισε ο ΕΦ κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενήργησε, λαμβανομένου υπόψη ότι τα παραδοτέα υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα και ο δικαιούχος υπέβαλε στην αρμόδια Αρχή λανθασμένα στοιχεία για την περίοδο παραλαβής τους, καθώς και ότι ο δικαιούχος παρέλαβε τις μελέτες, οι οποίες, ωστόσο, δεν αντικατόπτριζαν το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό περιγράφεται στα έγγραφα του διαγωνισμού και της σύμβασης. Βάσει των πιο πάνω, θεωρούμε ότι ο ΕΦ θα έπρεπε να εισηγηθεί οικονομική διόρθωση και όχι να συστήσει την καταβολή της υπόλοιπης επιλέξιμης δαπάνης.

Σύσταση: Το ΤΑΘΕ, ως ο ΕΦ, να επιδεικνύει τη δέουσα αυστηρότητα στους ελέγχους που διενεργεί και να επιβάλλει μέτρα συμμόρφωσης στους δικαιούχους, όπως ορίζουν οι αρμοδιότητές του, στις περιπτώσεις όπου τα έργα δεν υλοποιούνται βάσει του ενδεδειγμένου θεσμικού πλαισίου και για τον σκοπό που εγκρίθηκαν.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι θα προωθήσει ενέργειες σύμφωνα με τη σύστασή μας.

Ο ΦΕΔ μάς πληροφόρησε ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ επιβάλλουν συγκεκριμένες οικονομικές διορθώσεις για παρατυπίες που εντοπίζονται, τόσο στη διαδικασία ανάθεσης μιας σύμβασης, όσο και κατά τη διαδικασία εκτέλεσής της, οι οποίες ορίζουν την επιβολή κυρώσεων κατά την εκτέλεση σύμβασης μόνο στην περίπτωση ουσιωδών τροποποιήσεων στα στοιχεία της σύμβασης που περιγράφονται στην προκήρυξη της σύμβασης ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, οι οποίες δεν συμμορφώνονται προς τις Οδηγίες (μη συμμόρφωση με το άρθρο 72 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Από την έκθεση επαλήθευσης του ΕΦ, δεν εξάγονται συμπεράσματα που να οδηγούν στην επιβολή τέτοιων οικονομικών διορθώσεων.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της επί του θέματος.

γ. Ανεπαρκής στελέχωση της ΤΟΔΑ «Β». Σύμφωνα με πληροφόρηση που λάβαμε από το ΤΑΘΕ, προκύπτει ότι από τις αρχές του 2020 μέχρι τον Ιανουάριο του 2022, η ΤΟΔΑ «Β» δεν εργοδοτούσε εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, η ειδικότητα του οποίου να είναι συναφής με τον αλιευτικό τομέα (θαλάσσιος βιολόγος), κατά παράβαση του άρθρου 9 της συμφωνίας που σύναψε στις 11.11.2016 με το ΤΑΘΕ, ως ΕΦ. Σχετικά το ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι την 1.2.2021 και 11.6.2021, προέβη σε γραπτές προειδοποιήσεις προς την εν λόγω ΤΟΔΑ, ωστόσο, όπως διαφάνηκε, το Τμήμα δεν επέβαλε οποιεσδήποτε κυρώσεις εναντίον της. Η ΤΟΔΑ προώθησε τον Σεπτέμβριο του 2021 διαδικασίες για την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού, το οποίο ξεκίνησε την εργασία του την 1.2.2022.

4.2 Καταγγελία για ελλιμενισμό σκάφους στο αλιευτικό καταφύγιο Αγίας Νάπας.

Εξ αφορμής καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας στις 28.1.2022, σχετικά με τον ελλιμενισμό σκάφους στο αλιευτικό καταφύγιο Αγίας Νάπας, εξετάσαμε το θέμα, στο πλαίσιο

του παρόντος ελέγχου συμμόρφωσης και όπως προκύπτει το εν λόγω σκάφος ελλιμενίστηκε χωρίς τη σχετική άδεια του Τμήματος και παραμένει ελλιμενισμένο μέχρι σήμερα.

Επισημαίνουμε ότι, αίτημα ελλιμενισμού του εν λόγω σκάφους, που υποβλήθηκε μετά τον παράνομο ελλιμενισμό του, δεν έγινε δεκτό από το ΤΑΘΕ, κυρίως λόγω των μεγάλων διαστάσεων του, καθώς επίσης και στο ότι δημιουργούνταν προβλήματα, τόσο στη λειτουργία, όσο και στην ασφάλεια του υπό αναφορά καταφυγίου. Ως εκ τούτου, το Τμήμα με επιστολή του, ημερ. 28.5.2021, κάλεσε τον ιδιοκτήτη του εν λόγω σκάφους όπως το απομακρύνει άμεσα και έκτοτε εκδίδει εξώδικα πρόστιμα για παράνομο ελλιμενισμό.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 4(1) των περί Ρύθμισης, Διαχείρισης και Λειτουργίας Αλιευτικών Καταφυγίων Κανονισμών (ΚΔΠ 83/94), πρόσωπα και σκάφη που χρησιμοποιούν τις διευκολύνσεις των αλιευτικών καταφυγίων οφείλουν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις των οικείων Κανονισμών. Επίσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό 5(6), αν ο κυβερνήτης ή ο ιδιοκτήτης σκάφους, που διατάχθηκε να μεθορμιστεί ή μετακινηθεί, απουσιάζει ή αρνείται ή αμελεί να προβεί σε τέτοια ενέργεια, τότε η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ δύναται να προβεί στις δέουσες ενέργειες για τη μεθόρμιση ή μετακίνηση του σκάφους, με έξοδα και κίνδυνο του κυβερνήτη ή και του ιδιοκτήτη. Προβλέπεται επίσης ότι, εάν το σκάφος μετακινηθεί εκτός του αλιευτικού καταφυγίου, τότε ο χώρος στον οποίο θα μετακινηθεί θα είναι περιφραγμένος και θα φρουρείται με έξοδα και κίνδυνο του κυβερνήτη ή του ιδιοκτήτη του σκάφους. Επίσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό 5(7) απαγορεύεται η αλλαγή θέσης σκάφους μέσα σε αλιευτικό καταφύγιο, χωρίς την προηγούμενη άδεια του Διευθυντή του Τμήματος.

Όπως διαπιστώσαμε, παρόλο ότι το εν λόγω σκάφος ελλιμενίζεται στο αλιευτικό καταφύγιο Αγίας Νάπας παράνομα από τις 24.5.2021 και παρόλο ότι το μεγάλο μέγεθός του επηρεάζει, σύμφωνα με το Τμήμα, τη λειτουργία και ασφάλεια του αλιευτικού καταφυγίου, αυτό δεν προχώρησε στη λήψη έγκαιρων και δραστικών μέτρων για τη μετακίνηση του σκάφους εκτός του αλιευτικού καταφυγίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών, αλλά αναμένει την καθοδήγηση του Γενικού Εισαγγελέα για άλλη, παρόμοια περίπτωση, για χειρισμό.

Επιπρόσθετα, ο ελλιμενισμός σκάφους χωρίς άδεια, καταδεικνύει ελλιπή εποπτεία του υπό αναφορά αλιευτικού καταφυγίου από το ΤΑΘΕ.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει, το συντομότερο, στην εφαρμογή των προνοιών που αναφέρονται ρητώς στους πιο πάνω Κανονισμούς, για τη μετακίνηση του χωρίς άδεια ελλιμενισμένου σκάφους, προς πάταξη της παρανομίας και για αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας και ασφάλειας του αλιευτικού καταφυγίου Αγίας Νάπας. Παράλληλα, να μεριμνήσει, ώστε να βρεθούν οι τρόποι να αποτρέπεται ο παράνομος ελλιμενισμός σκαφών, για αποφυγή παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα προσπαθήσει να επιλύσει τα προβλήματα που παρουσιάζονται με την παραχώρηση ελλιμενισμού, εάν δημιουργηθεί επαρκής χώρος, μέσω της μετακίνησης και αναδιαμόρφωσης των υφιστάμενων ελλιμενισμών, νοουμένου ότι υπάρχει η δυνατότητα. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι παράλληλα θα ετοιμαστούν και θα προωθηθούν για νομοτεχνικό έλεγχο τροποποιημένοι Κανονισμοί, βάσει των οποίων να

κατοχυρώνονται με επάρκεια οι τρόποι πάταξης τέτοιων περιπτώσεων παρανομίας και να διασφαλίζονται οι διαδικασίες σε όλα τα απαιτούμενα στάδια.

4.3 Καταγγελία για προβλήματα στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου.

Επίσης σύμφωνα με καταγγελία που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας στις 9.8.2022, από ερασιτέχνη ψαρά, η ψαρόβαρκα του έτυχε αλλαγής θέσης ελλιμενισμού. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, στις αρχές του 2021, ενώ ετοιμαζόταν να μεταφέρει την ψαρόβαρκα του στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου, την οποία είχε στην ξηρά για επιδιόρθωση, ενημερώθηκε από το ΤΑΘΕ ότι, η θέση ελλιμενισμού του θα μετακινείτο προσωρινά, λόγω του ότι θα παραχωρηθεί σε άλλο επαγγελματία ψαρά. Έκτοτε δεν του παραχωρείτο η προηγούμενη θέση ελλιμενισμού που κατείχε. Σύμφωνα με τον ψαρά η μετακίνησή του στην νέα θέση ελλιμενισμού δημιουργεί δυσκολίες στην εκτέλεση της εργασίας του και τον επιβάρυνε με κόστος αγοράς αναγκαίου επιπρόσθετου εξοπλισμού για πρόσδεση. Επιπρόσθετα, όπως αναφέρει στην καταγγελία του, το αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου έχει μετατραπεί σε μαρίνα, όπου πολλά σκάφη αναψυχής τυγχάνουν προνομιακής μεταχείρισης καθώς και ότι έχουν εξασφαλίσει ετήσιο ελλιμενισμό.

Επισημαίνεται ότι, τον Οκτώβριο του 2021, η Επιτροπή και τα Μέλη επαγγελματιών ψαράδων του αλιευτικού καταφυγίου Παραλιμνίου, απέστειλαν επιστολή προς τον Υπουργό ΓΑΑΠ με κοινοποίηση στη Διευθύντρια του ΤΑΘΕ, με την οποία ζητούσαν την άμεση επέμβαση τους για επίλυση του προβλήματος που δημιουργούσε στην αλιευτική δραστηριότητα των ψαράδων, ο μεγάλος συνωστισμός σκαφών αναψυχής.

Συναφώς αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμου (Ν. 171/90) που προνοεί για τη ρύθμιση, διαχείριση και λειτουργία των αλιευτικών καταφυγίων, ο κύριος σκοπός τους είναι ο ελλιμενισμός αλιευτικών σκαφών.

Από αξιολόγηση πληροφόρησης που λάβαμε από το ΤΑΘΕ, προκύπτει ότι, κατά τα έτη 2021 και 2022, 36 από τις 83 θέσεις ελλιμενισμού (ποσοστό 43%) στο υπό αναφορά αλιευτικό καταφύγιο παραχωρήθηκαν σε σκάφη αναψυχής, θαλάσσιων αθλημάτων και φουσκωτών. Σε αυτά περιλαμβάνονται και σκάφη πολυτελείας που ανήκουν σε γνωστούς επιχειρηματίες.

Σύσταση: Το ΤΑΘΕ να μεριμνά όπως δίνεται προτεραιότητα στην παραχώρηση θέσεων ελλιμενισμού προς τους επαγγελματίες ψαράδες, με πρόθεση να διευκολύνεται η αλιευτική τους δραστηριότητα. Παράλληλα, να διασφαλίζει ότι η αλιευτική δραστηριότητα των επαγγελματιών ψαράδων, δεν δυσχεραίνεται από τον ελλιμενισμό άλλων σκαφών, π.χ αναψυχής.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ, μάς πληροφόρησε ότι, η αλλαγή της θέσης ελλιμενισμού του καταγγέλλοντα, έγινε για να μπορεί να εκτελεί την αλιευτική του δραστηριότητα, προσωρινά, άλλο επαγγελματικό αλιευτικό σκάφος και ότι, οι ισχυρισμοί του σχετικά με το ότι η νέα θέση ελλιμενισμού δημιουργεί δυσκολίες στην εκτέλεση της εργασίας του, δεν υφίστανται. Μας

ανέφερε επίσης ότι βασική προτεραιότητα του ΤΑΘΕ είναι η εξυπηρέτηση των επαγγελματιών αλιέων καθώς επίσης ότι οι καταγγελίες για προνομιακή μεταχείριση των σκαφών αναψυχής είναι αναληθείς.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, ακόμη και αν η αλλαγή της θέσης ελλιμενισμού του καταγγέλλοντα έγινε με πρόθεση να εξυπηρετηθεί άλλος επαγγελματίας ψαράς, το Τμήμα θα έπρεπε να διασφαλίσει ότι στον καταγγέλλοντα θα παραχωρείτο η καταλληλότερη θέση ελλιμενισμού, έστω και αν αυτό θα συνεπαγόταν τη μετακίνηση άλλου σκάφους αναψυχής.

4.4 Παραχώρηση άδειας χρήσης του αλιευτικού καταφυγίου Παραλιμνίου σε ακτοπλοϊκό σκάφος από τον Γενικό Διευθυντή του ΥΓΑΑΠ.

α. Νομοθετικό πλαίσιο. Η χρήση αλιευτικών καταφυγίων από σκάφη διέπεται από τον περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμο (Ν.171/1990) και τους περί Ρύθμισης, Διαχείρισης και Λειτουργίας Αλιευτικών Καταφυγίων Κανονισμούς (ΚΔΠ 83/1994), βάσει των οποίων ο κυβερνήτης ή ιδιοκτήτης αλιευτικού σκάφους, που διαθέτει επαγγελματική άδεια αλιείας, υποχρεούται όπως εξασφαλίσει άδεια ελλιμενισμού για συγκεκριμένο αλιευτικό καταφύγιο. Επιπρόσθετα, η νομοθεσία ορίζει ότι κανένα σκάφος, εκτός από αλιευτικό, δεν μπορεί να χρησιμοποιεί οποιοδήποτε αλιευτικό καταφύγιο ή τις διευκολύνσεις αλιευτικού καταφυγίου, χωρίς τη γραπτή άδεια του Διευθυντή του ΤΑΘΕ. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 3(2) των περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμών (ΚΔΠ 160/1994), τα αλιευτικά σκάφη για τα οποία έχει εκδοθεί επαγγελματική άδεια αλιείας, απαλλάσσονται της καταβολής δικαιωμάτων. Επιπλέον, δωρεάν ελλιμενισμό απολαμβάνει, κατόπιν έγκρισης του Υπουργού ΓΑΑΠ και οποιοδήποτε άλλο σκάφος.

β. Παραχώρηση άδειας χρήσης αλιευτικού καταφυγίου. Σύμφωνα με την υφιστάμενη πολιτική του ΤΑΘΕ, για την παραχώρηση θέσεων ελλιμενισμού προκηρύσσεται διαδικασία υποβολής αιτήσεων, οι οποίες αξιολογούνται και ιεραρχούνται, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων, τα οποία τυγχάνουν της έγκρισης του Υπουργείου ΓΑΑΠ. Όταν δεν υπάρχει διαθεσιμότητα, το ΤΑΘΕ ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους ότι δεν αποδέχεται αιτήσεις, εκτός για παραχώρηση ελλιμενισμού σε ημερήσια βάση, ανάλογα με τον διαθέσιμο χώρο. Κατ' εξαίρεση της πιο πάνω διαδικασίας, νέες άδειες ελλιμενισμού, χωρίς διαδικασία υποβολής αιτήσεων, χορηγούνται, βάσει της νομοθεσίας, μόνο με την έγκριση/οδηγίες του Υπουργού ΓΑΑΠ. Σε προηγούμενες επιστολές της Υπηρεσίας μας αναφέρουμε περιπτώσεις όπου, κατά τα έτη 2015, 2016 και 2017, παραχωρήθηκαν, μετά από οδηγίες του Υπουργού ΓΑΑΠ, θέσεις ελλιμενισμού, χωρίς ωστόσο να τεκμηριώνονται οι λόγοι για την κατ' εξαίρεση παραχώρηση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν.158(Ι)/1999). Στο πλαίσιο παρακολούθησης του πιο πάνω θέματος, εξετάσαμε κατά πόσο τυχόν εγκρίσεις του Υπουργού ΓΑΑΠ, κατά το 2021, για παραχώρηση ελλιμενισμού στα μεγαλύτερα αλιευτικά καταφύγια, του Παραλιμνίου, της Αγίας Νάπας, του Ζυγίου και της Λάρνακας, ήταν δεόντως αιτιολογημένες και διενεργήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Από τον έλεγχο εντοπίσαμε μία περίπτωση ακτοπλοϊκού σκάφους, για το οποίο, σε συνεδρία που πραγματοποιήθηκε στις 23.9.2021, αποφασίστηκε, με οδηγίες του ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ, η χορήγηση προσωρινού ημερήσιου ελλιμενισμού στον μόλο ασφαλείας του αλιευτικού καταφυγίου Παραλιμνίου από την 1.10.2021 μέχρι τις 30.4.2022, παρά τους ενδοιασμούς του ΤΑΘΕ που εκφράστηκαν κατ' επανάληψη σε αλληλογραφία με τον ΓΔ. Το ΤΑΘΕ πληροφόρησε τον ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ με επιστολές του, ημερ. 7 και 11.10.2021, για την υλοποίηση των οδηγιών του, επισημαίνοντας ωστόσο ότι, δεν θα φέρει οποιαδήποτε ευθύνη σε περίπτωση που προκύψει πρόβλημα ασφάλειας ή οποιοδήποτε άλλο πρόβλημα από τον προσωρινό ημερήσιο ελλιμενισμό του υπό αναφορά σκάφους, στον μόλο ασφαλείας του αλιευτικού καταφυγίου Παραλιμνίου, καθώς και ότι, την αποκλειστική ευθύνη για τη χρήση του μόλου ασφαλείας του αλιευτικού καταφυγίου Παραλιμνίου, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, θα πρέπει να την αναλάβει η Λιμενική και Ναυτική Αστυνομία, η οποία στη συνάντηση στις 23.9.2021 εξέφρασε την άποψη ότι το υπό αναφορά σκάφος μπορεί να ελλιμενιστεί στην εν λόγω θέση. Σχετικά με το θέμα αυτό αναφέρουμε τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία του ΤΑΘΕ προς τον ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ, το αίτημα για ελλιμενισμό του υπό αναφορά σκάφους στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου δεν μπορούσε να ικανοποιηθεί, τόσο λόγω του βαθμού πληρότητας του καταφυγίου, όσο, κυρίως, του μεγέθους του σκάφους, το οποίο θα δημιουργούσε προβλήματα στη λειτουργία και ασφάλεια του υπό αναφορά αλιευτικού καταφυγίου.
- (ii) Το ΤΑΘΕ εξέδωσε μεγάλο αριθμό εξώδικων προστίμων προς τον ιδιοκτήτη του υπό αναφορά σκάφους, για τον παράνομο ελλιμενισμό του σκάφους στο αλιευτικό καταφύγιο, τα οποία, όπως και τα προβλεπόμενα τέλη ελλιμενισμού για τη διάρκεια του παράνομου ελλιμενισμού, μέχρι τις 13.1.2022 δεν είχαν τακτοποιηθεί. Αναφέρουμε επίσης ότι, μέχρι τις 13.1.2022, δεν είχαν τακτοποιηθεί ούτε τα προβλεπόμενα τέλη προσωρινού ημερήσιου ελλιμενισμού για την περίοδο 1.10 - 5.11.2021, ύψους €1.165, που πραγματοποιήθηκε βάσει των υπό αναφορά οδηγιών του ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ.
- (iii) Το θέμα του παράνομου ελλιμενισμού του υπό αναφορά σκάφους στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου εξετάστηκε και από την Υπηρεσία μας, εξ αφορμής καταγγελίας που λάβαμε και σε επιστολή, ημερ. 15.6.2020, εισηγηθήκαμε όπως το ΤΑΘΕ απευθυνθεί στη Νομική Υπηρεσία για το ενδεχόμενο άσκησης ποινικής δίωξης της ιδιοκτήτριας εταιρείας του σκάφους, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, καθώς επίσης να εξετάσει το ενδεχόμενο μετακίνησης του υπό αναφορά σκάφους, στο πλαίσιο των σχετικών Κανονισμών, προκειμένου να προστατευθεί η λειτουργία και η ασφάλεια του αλιευτικού καταφυγίου Παραλιμνίου. Το ΤΑΘΕ απέστειλε, στις 10.11.2020, επιστολή προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ζητώντας καθοδήγηση για την απομάκρυνση του υπό αναφορά σκάφους εκτός του αλιευτικού καταφυγίου, βάσει των προνοιών των σχετικών Κανονισμών και στις 26.5.2021, σχετική υπενθύμιση.
- (iv) Στα πρακτικά της υπό αναφορά συνάντησης, που πραγματοποιήθηκε στις 23.9.2021, καταγράφεται επίσης εισήγηση του ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ για τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε να μειωθεί το κόστος του ημερήσιου ελλιμενισμού. Το ΤΑΘΕ, σε επιστολή του, ημερ.

11.10.2021, προς τον ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ, εισηγήθηκε τη μη, εκ νέου, τροποποίηση της νομοθεσίας, με σκοπό τη μείωση των τελών ημερήσιου ελλιμενισμού, καθότι αυτά συμβάλλουν στα έσοδα της Δημοκρατίας. Εισηγήθηκε επίσης όπως, όσον αφορά στο συγκεκριμένο σκάφος, η οποιαδήποτε ενδεχόμενη μείωση γίνει βάσει του άρθρου 5 του περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμου και του Κανονισμού 3(2)(γ), όπως αυτός τροποποιήθηκε με τους περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς (ΚΔΠ 855/2003), κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος προς τον Υπουργό ΓΑΑΠ, για απαλλαγή της καταβολής των δικαιωμάτων. Σε συνέχεια της πιο πάνω επιστολής, ο ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ, σε σημείωμά του, ημερ. 18.10.2021, διαβίβασε επείγουσα οδηγία προς το ΤΑΘΕ για την επικαιροποίηση του προσχεδίου των περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμών του 2018, ώστε να υπάρχει σύγκλιση του ετήσιου και του ημερήσιου τέλους ελλιμενισμού, αφού ληφθούν υπόψη «καλές πρακτικές» άλλων Ευρωπαϊκών χωρών.

- (v) Όπως αναφέρουμε εκτενέστερα σε προηγούμενες επιστολές μας, τα τέλη ελλιμενισμού που επιβάλλονται από το Τμήμα στα μη επαγγελματικά σκάφη που φιλοξενούνται στα αλιευτικά καταφύγια, είναι σημαντικά χαμηλότερα από τα αντίστοιχα των μαρίνων. Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, για αναθεώρηση των τελών ελλιμενισμού, ούτως ώστε να καλύπτονται τα έξοδα των αλιευτικών καταφυγίων, αλλά και να προληφθεί οποιαδήποτε αντίδραση των ιδιωτών επενδυτών στις μαρίνες για αθέμιτο ανταγωνισμό, το Τμήμα προχώρησε στην ετοιμασία σχετικού προσχεδίου Κανονισμών, το οποίο έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία. Στις 18.6.2018, το ΤΑΘΕ απέστειλε, προς τη ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ, προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για την τροποποίηση των περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) (Τροποποιητικών) Κανονισμών του 2018, με σκοπό την αύξηση των τελών ελλιμενισμού που εφαρμόζονται στα αλιευτικά καταφύγια, επισημαίνοντας ότι αυτά κρίνονται υπερβολικά χαμηλά, σε σχέση με άλλες παρόμοιες υποδομές ελλιμενισμού, ώστε τα έσοδα να αντικατοπτρίζουν το κόστος λειτουργίας και διαχείρισης των αλιευτικών καταφυγίων και ταυτόχρονα να δοθεί η δυνατότητα για την αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται σε αυτά. Το θέμα της αναθεώρησης των τελών ελλιμενισμού εκκρεμεί από το 2018 στην Τεχνική Επιτροπή Καθορισμού και Αναθεώρησης Τελών και Δικαιωμάτων, στην οποία το ΤΑΘΕ απέστειλε στις 4.11.2021 επιπρόσθετες πληροφορίες για τα έσοδα και έξοδα των αλιευτικών καταφυγίων, σύμφωνα με τα οποία, κατά τα έτη 2019 και 2020, παρουσιάστηκε έλλειμμα ύψους €137.366 και €308.500, αντίστοιχα.

Εκφράσαμε την άποψη ότι, βάσει των πιο πάνω, δημιουργούνται, εκ πρώτης όψευς, εύλογα ερωτηματικά για τις παρεμβάσεις του ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ για την παραχώρηση, στο υπό αναφορά σκάφος αναψυχής, ημερήσιου ελλιμενισμού στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου και για την προώθηση ενεργειών για μείωση των προβλεπόμενων τελών ημερήσιου ελλιμενισμού και προς τούτο, ζητήσαμε από τον ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ όπως μας διαβιβάσει και τις δικές του απόψεις επί του θέματος.

Ο ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ μάς πληροφόρησε ότι πρόκειται για ένα διαχρονικό ζήτημα, το οποίο περιήλθε στην αντίληψη του Υπουργείου, σε συνέχεια σειράς καταγγελιών που λήφθηκαν, σε σχέση με τη μη παραχώρηση άδειας χρήσης στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου, από το ΤΑΘΕ, στον ιδιοκτήτη του υπό αναφορά σκάφους και με σαφή αναφορά σε παραβίαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, στη βάση των προαναφερθέντων, πραγματοποιήθηκαν επί τόπου επισκέψεις, τόσο από τον Υπουργό ΓΑΑΠ, το 2020, όσο και από τον ίδιο, σε μεταγενέστερο χρόνο, για ενημέρωση και με σκοπό την αντικειμενική εξέταση και αξιολόγηση του ζητήματος, στην παρουσία όλων των εμπλεκόμενων, μεταξύ των οποίων και του Διοικητή Λιμενικής και Ναυτικής Αστυνομίας, για το θέμα ασφάλειας. Στόχος ήταν να εξεταστεί η αξιοποίηση του χώρου του αλιευτικού καταφυγίου με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ώστε αν καθίσταται εφικτό, μέσα στο πλαίσιο της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης, να επιλυθεί το πρόβλημα, είτε μέσω μετακίνησης, είτε μέσω αναδιαμόρφωσης των υφιστάμενων ελλιμενισμών και νοουμένου ότι υπήρχε η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί.

Ο ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ μάς ανέφερε επίσης ότι, σε συνέχεια εξέτασης του θέματος και αφού διευκρινίστηκε ότι δεν δημιουργείται οποιοδήποτε πρόβλημα στη λειτουργία του αλιευτικού καταφυγίου, σε ότι αφορά στις πλώες εντός αυτού, διαπιστώθηκε ότι το ΤΑΘΕ μπορούσε να παραχωρήσει ελλιμενισμό, σε ημερήσια βάση, για το εν λόγω σκάφος, στη βάση της διαθεσιμότητας του χώρου και για την χρονική περίοδο χειμερινών μηνών, δηλαδή από την 1.10.2021 έως τις 30.4.2022, λόγω φαινομένων θαλασσοταραχής που πλήττουν την περιοχή εκείνη την περίοδο. Ο προσωρινός ημερήσιος ελλιμενισμός παραχωρήθηκε για το εν λόγω σκάφος από τη Διεύθυνση του ΤΑΘΕ και στη βάση καθορισμένων όρων, ώστε ο ιδιοκτήτης να μπορέσει να ασκήσει το επάγγελμά του ως επαγγελματίας ακτοπλόος. Μας ανέφερε επίσης ότι, το Υπουργείο ΓΑΑΠ βρίσκεται σε επικοινωνία με το Υφυπουργείο Ναυτιλίας για εξέταση του θέματος που αφορά στη δημιουργία κατάλληλης υποδομής (αποβάθρας) για τα ακτοπλοϊκά σκάφη και ότι το θέμα προέκυψε, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία και συνεισφορά του ακτοπλοϊκού/ακτοτουριστικού τομέα στο τουριστικό προϊόν της Κύπρου και τη συνεισφορά του στην οικονομία.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις επιφυλάξεις της για τις παρεμβάσεις του ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ για την παραχώρηση, στο υπό αναφορά σκάφος αναψυχής, ημερήσιου ελλιμενισμού στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου, για τους λόγους που καταγράφονται στα σημεία (i), (ii) και (iii) της παραγράφου και κυρίως στην αναφορά του ΤΑΘΕ ότι δεν θα φέρει οποιαδήποτε ευθύνη σε περίπτωση που προκύψει πρόβλημα ασφαλείας ή οποιοδήποτε άλλο.

Επιπλέον, έχουμε την άποψη ότι η παρέμβαση του ΓΔ του Υπουργείου δεν είναι νόμιμη. Όπως αναφέρεται πιο πάνω, η σχετική νομοθεσία καθορίζει ότι η χρήση αλιευτικού καταφυγίου προϋποθέτει την παραχώρηση γραπτής άδειας από τον Διευθυντή του ΤΑΘΕ. Συνεπώς, σε αυτόν έχει αναθέσει ο Νόμος τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα. Με βάση δε το άρθρο 18 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν.158(I)/1999), το ιεραρχικά προϊστάμενο όργανο δεν έχει εξουσία να ακυρώσει ή να μεταρρυθμίσει για λόγους ουσιαστικούς τις πράξεις του υφιστάμενου του οργάνου, όταν ο Νόμος ανέθεσε αποκλειστικά στο υφιστάμενο όργανο την άσκηση της σχετικής αρμοδιότητας. Σε σχέση με τα τέλη ελλιμενισμού, ο ΓΔ του Υπουργείου

ΓΑΑΠ μάς πληροφόρησε ότι, με αφορμή τη συγκεκριμένη περίπτωση και άλλες καταγγελίες που αφορούσαν στα τέλη ελλιμενισμού, ζητήθηκε από το ΤΑΘΕ όπως επικοινωνήσει με την Τεχνική Επιτροπή Καθορισμού και Αναθεώρησης Τελών και Δικαιωμάτων του Γενικού Λογιστηρίου, με σκοπό την επίσπευση της διαδικασίας εξέτασης των αναθεωρημένων τελών που είχε υποβάλει το ΤΑΘΕ το 2018, ώστε να εξεταστεί το ζήτημα και να υποβληθεί εισήγηση για επικαιροποίηση των οικείων Κανονισμών, λαμβάνοντας υπόψη και «καλές πρακτικές» άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι αναμένονται οι απόψεις της υπό αναφορά Επιτροπής, καθώς και ότι τα υφιστάμενα τέλη ελλιμενισμού είναι ετήσια και ημερήσια, ενώ θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο να καθοριστούν και μηνιαία, τριμηνιαία κ.ά.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι οι πιο πάνω αναφορές δεν εξηγούν τους λόγους, για τους οποίους έγινε εισήγηση για ανατροπή των αρχικών ενεργειών του ΤΑΘΕ, για αύξηση των τελών ελλιμενισμού και την τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε να μειωθεί το κόστος του ημερήσιου ελλιμενισμού, συνεπώς τα ερωτηματικά για την προώθηση των εν λόγω ενεργειών παραμένουν.

4.5 Έκδοση αδειών αλιείας.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 25 των περί Αλιείας Κανονισμών (ΚΔΠ 273/90), κάθε ενδιαφερόμενος που δεν ικανοποιείται από την απόφαση του Διευθυντή του ΤΑΘΕ, όσον αφορά στην έκδοση αδειών αλιείας, δικαιούται να την προσβάλει εντός τριάντα ημερών από την ημέρα που κοινοποιείται σε αυτόν η εν λόγω απόφαση, με έγγραφη προσφυγή του στον Υπουργό ΓΑΑΠ, στην οποία εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους προσβάλει την απόφαση αυτή.

Όσον αφορά στην απόκτηση επαγγελματικής άδειας μικρής παράκτιας αλιείας κατηγορίας Α και Β, υποβλήθηκαν 45 ιεραρχικές προσφυγές, ως ακολούθως:

- ◆ Είκοσι μία προσφυγές για άδεια κατηγορίας Α και Β από νεοεισερχόμενους αιτητές.
- ◆ Δεκαέξι προσφυγές για άδεια κατηγορίας Α και Β από υφιστάμενους αδειούχους.
- ◆ Οκτώ προσφυγές για άδεια κατηγορίας Α αντί Β που τους είχε παραχωρηθεί από το ΤΑΘΕ.

Αφού τέθηκαν κριτήρια για την αξιολόγηση των ιεραρχικών προσφυγών τόσο των νεοεισερχομένων, όσο και των υφιστάμενων αλιέων, υποβλήθηκε προς τον Υπουργό ΓΑΑΠ πρακτικό αξιολόγησης των υπό αναφορά ιεραρχικών προσφυγών, με τα σχόλια του ΤΑΘΕ και τους λόγους της ένστασης, για έγκρισή του, στη βάση των κριτηρίων που είχαν τεθεί. Ο Υπουργός αποφάσισε να εγκρίνει ίσον αριθμό αδειών σε υφιστάμενους αλιείς αιτητές και σε νεοεισερχόμενους, δύο και δύο, αντίστοιχα.

Επίσης, ο Υπουργός ΓΑΑΠ αποφάσισε όπως χορηγηθούν 11 άδειες κατηγορίας Γ με δωρεάν ελλιμενισμό των σκαφών των υπό αναφορά αλιέων, αφού η δυνατότητα αυτή εξεταστεί από το ΤΑΘΕ. Σημειώνουμε ότι, σύμφωνα με τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο (Ν.158(Ι)/1999), η αρχή της ισότητας των πολιτών επιβάλλει στη διοίκηση την, κατά την άσκηση της διακριτικής της εξουσίας, ίση ή ομοιόμορφη μεταχείριση όλων των πολιτών που τελούν υπό τις ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες. Επίσης, το άρθρο 28(1) του ίδιου Νόμου ορίζει ότι, η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης πρέπει να είναι σαφής, ώστε να μην αφήνει αμφιβολίες ως προς το ποιος ήταν ο πραγματικός λόγος που οδήγησε το διοικητικό όργανο στη λήψη της απόφασης.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο υπήρξε εισήγηση του ΤΑΘΕ για τις 11 άδειες παράκτιας αλιείας μικρών σκαφών κατηγορίας Γ, με δωρεάν ελλιμενισμό, οι οποίες δόθηκαν σε ορισμένους αιτητές, για τους οποίους το αίτημά τους για άδεια κατηγορίας Α και Β δεν ικανοποιήθηκε.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα εξέφρασε την άποψη ότι υπήρχε δυνατότητα παραχώρησης δωρεάν ελλιμενισμού για περιορισμένη περίοδο, η οποία προνοείται στην περί Αλιευτικών Καταφυγίων νομοθεσία.

4.6 Αναθεώρηση καταλογισθέντων μορίων από τον Υπουργό ΓΑΑΠ.

Η ισχύουσα νομοθεσία καθορίζει τις παραβάσεις, οι οποίες κατατάσσονται ως σοβαρές, για τις οποίες ορίζεται όπως εφαρμοστεί σύστημα επιβολής βαθμών ποινής στα αλιευτικά σκάφη και στους πλοίαρχους αλιευτικών σκαφών. Επίσης, παρέχει τη δυνατότητα στον πλοίαρχο να υποβάλει ένσταση στον Υπουργό ΓΑΑΠ, παραθέτοντας τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η εν λόγω παράβαση δεν θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως σοβαρή.

Σύμφωνα με το περί της Εφαρμογής Κοινοτικών Αποφάσεων και Κοινοτικών Κανονισμών που Αφορούν Θέματα Αλιείας (Σύστημα Σώρευσης Μορίων για Σοβαρές Παραβάσεις) 2^ο Διάταγμα (ΚΔΠ 403/2014), ο Υπουργός, αφού εξετάσει την ένσταση, αποφασίζει οριστικά και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο, με κοινοποίηση στον Διευθυντή ΤΑΘΕ, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της ένστασης. Επισημαίνουμε ότι η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων για τον καταλογισμό των μορίων είναι σημαντική γιατί επηρεάζει, μεταξύ άλλων, την αδειοδότηση ή την προσωρινή παύση της άδειας αλιείας του σκάφους.

Στην επιστολή της Υπηρεσίας μας, ημερ. 3.11.2017, για τον έλεγχο του Τμήματος για το έτος 2016, αναφέρουμε περίπτωση όπου ο κατηγορούμενος ιδιοκτήτης σκάφους υπέβαλε ένσταση προς τον τέως Υπουργό ΓΑΑΠ στις 14.7.2017, για τον καταλογισμό μορίων στον ίδιο και στο σκάφος του από το ΤΑΘΕ, η εξέταση της οποίας τότε βρισκόταν σε εκκρεμότητα. Από παρακολούθηση της εξέλιξης του θέματος, παρατηρήσαμε ότι ο τέως Υπουργός ΓΑΑΠ, με επιστολή του, ημερ. 22.9.2017, προς τον δικηγόρο του ιδιοκτήτη του σκάφους, απέρριψε την ένσταση. Ωστόσο, τον Ιανουάριο του 2018, το θέμα τέθηκε και πάλι ενώπιόν του, ενημερώνοντάς τον ότι το πρόστιμο είχε πληρωθεί, καθώς και ότι ο ιδιοκτήτης του σκάφους ζητούσε διαγραφή των τεσσάρων μορίων που του επιβλήθηκαν και στις 25.1.2018, ο τέως Υπουργός αποφάσισε τη διαγραφή των μορίων ποινής, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε αιτιολόγηση της απόφασης, κατά παράβαση των προνοιών του υπό αναφορά Διατάγματος.

4.7 Χρήση περιπτέρου στο αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου.

Όπως αναφέρουμε και σε προηγούμενες επιστολές μας, το 2011 το Τμήμα παραχώρησε, μετά από πλειοδοτικό διαγωνισμό, σε ιδιωτική εταιρεία, άδεια χρήσης του περιπτέρου το οποίο βρίσκεται στον χώρο του αλιευτικού καταφυγίου Παραλιμνίου, για την περίοδο 1.11.2011 - 31.10.2013, με ετήσιο τέλος €21.504 πλέον ΦΠΑ, το οποίο καταβλήθηκε.

Πριν τη λήξη του συμβολαίου προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός και η σύμβαση για την άδεια χρήσης του περιπτέρου κατακυρώθηκε σε άλλο προσφοροδότη, για την περίοδο 1.1.2014 –

31.12.2015 έναντι συνολικού ποσού €26.400. Ο επιτυχών προσφοροδότης ενημερώθηκε σχετικά στις 31.10.2013 και στη συνέχεια ενημερωνόταν από το Τμήμα ότι αυτό αδυνατούσε να προχωρήσει σε υπογραφή συμβολαίων, αφού ο προηγούμενος αδειούχος αρνείτο να παραδώσει την κατοχή του περιπτέρου και ζητούσε παράταση της ισχύος του διαγωνισμού μέχρι και τις 25.4.2015.

Ο ανάδοχος της προηγούμενης σύμβασης, αρνείται να εγκαταλείψει το υποστατικό και, όπως πληροφορηθήκαμε, εξακολουθεί να το διαχειρίζεται παράνομα. Στις 30.4.2014, ο Γενικός Εισαγγελέας καταχώρισε αγωγή, αξιώνοντας την έξωσή του και διεκδίκηση αποζημιώσεων για την περίοδο που αυτός κατέχει το υποστατικό, μετά την ημερομηνία λήξης της σύμβασης, η οποία εξακολουθεί να βρίσκεται σε διαδικασία εκδίκασης. Επειδή ο ανάδοχος άλλαξε κλειδαριές στα δημόσια αποχωρητήρια του αλιευτικού καταφυγίου, που αποτελούν μέρος του χώρου για τον οποίο παραχωρήθηκε άδεια χρήσης, το Τμήμα αναγκάζεται να καταβάλλει μηνιαίως από τον Αύγουστο του 2016, ενοίκιο ύψους €309 για παροχή υπηρεσιών κινητών αποχωρητηρίων.

Συναφώς αναφέρουμε ότι, ο υπό αναφορά επιτυχών προσφοροδότης καταχώρισε στις 22.12.2015 αγωγή εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας, αξιώνοντας αποζημίωση για αγορά εξοπλισμού, διαφυγόντα κέρδη και δικηγορικά έξοδα, σε κλίμακα ύψους €100.000 - €500.000.

Η τεράστια καθυστέρηση που παρατηρείται, οκτώ χρόνια μετά τη λήξη της άδειας χρήσης του περιπτέρου, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα επίλυσης του θέματος.

Σύσταση: Το Τμήμα, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, να διασφαλίσουν την ενεργοποίηση μηχανισμών για τερματισμό της παράνομης χρήσης του περιπτέρου.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι απέστειλε εκ νέου επιστολή προς τη Νομική Υπηρεσία (η τελευταία στάλθηκε στις 3.6.2021), ζητώντας και πάλι επίσπευση της εκδίκασης της υπόθεσης. Μας ανέφερε, επίσης, ότι η υπόθεση βρίσκεται ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Αμμοχώστου και ότι στην παρούσα φάση διεξάγονται ακροάσεις.

4.8 Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείου που λειτουργεί στην ξηρά.

α. Πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες επιστολές μας, σύμφωνα με τους περί Υδατοκαλλιέργειας (Γενικούς) Κανονισμούς (ΚΔΠ 248/2010), για την έκδοση άδειας λειτουργίας ιχθυοτροφείου, του οποίου όλες οι εγκαταστάσεις θα βρίσκονται και θα λειτουργούν στην ξηρά, απαιτείται, μεταξύ άλλων, η προσκόμιση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής (εφόσον είναι αναγκαία), με όλους τους τυχόν όρους που είναι επισυνημμένοι σε αυτές. Η προσκόμιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης δεν απαιτείται, παρά το γεγονός ότι, βάσει του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, η χρήση υποστατικού το οποίο δεν διαθέτει πιστοποιητικό τελικής έγκρισης συνιστά ποινικό αδίκημα. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς διασφάλισης της νομιμότητας των ιχθυοτροφείων, προωθηθεί σχετική τροποποίηση των υπό αναφορά Κανονισμών, ώστε για την έκδοση/ανανέωση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείων που λειτουργούν στην ξηρά να απαιτείται και η προσκόμιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης των υποστατικών εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ, σε απαντητική της επιστολή, ημερ. 24.11.2017, μας ανέφερε ότι το πρόβλημα της έκδοσης τελικής έγκρισης υφίσταται γενικότερα στον γεωργοκτηνοτροφικό τομέα της Κύπρου και όχι μόνο, σημειώνοντας επίσης ότι οι περισσότερες μονάδες υδατοκαλλιέργειας που λειτουργούν χερσαίες εγκαταστάσεις εγκαθιδρύθηκαν και δραστηριοποιήθηκαν από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1990. Μας ανέφερε επίσης ότι το συγκεκριμένο θέμα αποτελεί οριζόντιο θέμα και θα πρέπει να επιλυθεί γενικότερα σε εθνικό επίπεδο και σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ) του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σε σχετική με το θέμα απαντητική επιστολή, ημερ. 13.12.2017, το ΤΠΟ αναφέρει ότι η πολεοδομική άδεια σε καμία περίπτωση επιτρέπει την έναρξη κατασκευαστικών εργασιών για υλοποίηση της εξουσιοδοτημένης ανάπτυξης, αφού η υλοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, προϋποθέτει και την εξασφάλιση άδειας οικοδομής από την αρμόδια Αρχή και πιστοποιητικού τελικής έγκρισης, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ίδιου Νόμου, πριν το υποστατικό τεθεί σε χρήση. Επιπλέον, όπως σημειώνεται στην υπό αναφορά επιστολή, δεν υιοθετείται η θέση του ΤΑΘΕ ότι το ΤΠΟ είναι η αρμόδια Αρχή για τον σχετικό έλεγχο νομιμότητας. Επίσης, στην πιο πάνω επιστολή αναφέρεται ότι, ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται από την αρμόδια Αρχή (κατά περίπτωση Έπαρχος ή Δήμος), όπως ορίζεται στο άρθρο 3(2) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, η οποία εκδίδει και την άδεια οικοδομής, κατά το στάδιο υποβολής αίτησης για εξασφάλιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης.

Επαναλαμβάνουμε ότι η Υπηρεσία μας θεωρεί αυτονόητο ότι δεν μπορεί να εκδοθεί ή ανανεωθεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείου, εάν αυτό δεν διαθέτει πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ώστε να διασφαλίζεται η νόμιμη χρήση των υποστατικών του. Σημειώνουμε ότι, με την απαίτηση του υπό αναφορά πιστοποιητικού, το Τμήμα δεν αναμένεται να ασκεί έλεγχο νομιμότητας των υποστατικών του ιχθυοτροφείου, αλλά να διασφαλίζει τη νομιμότητα της λειτουργίας του.

Σύσταση: Το Τμήμα, με σκοπό τη διασφάλιση της νομιμότητας της λειτουργίας των ιχθυοτροφείων που δραστηριοποιούνται στην ξηρά, να διασφαλίζει ότι οι εγκαταστάσεις τους καλύπτονται από πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι, με βάση την περί υδατοκαλλιέργειας νομοθεσία, για την έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείου που λειτουργεί στην ξηρά απαιτείται η εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής (εφόσον είναι αναγκαία). Επίσης, εξέφρασε την άποψη ότι ο έλεγχος εξασφάλισης πιστοποιητικού τελικής έγκρισης θα πρέπει να ασκείται από την αρμόδια Αρχή (κατά περίπτωση Έπαρχο ή Δήμο), όπως ορίζεται στο άρθρο 3(2) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, η οποία εκδίδει και την άδεια οικοδομής.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της επί του θέματος.

β. Παράτυπη έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείου. Σε επιστολές μας, ημερ. 6.8.2015 και 19.10.2016, καθώς και στην Ειδική Έκθεση αρ. ΤΑΘΕ/9/2017, ημερ. 15.12.2017, αναφέρουμε ότι συγκεκριμένο ιχθυοτροφείο ιδρύθηκε και λειτουργεί χωρίς την

εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών και ότι, παρά τις επισημάνσεις του ΤΠΟ, το Τμήμα δεν είχε λάβει κατάλληλα μέτρα και υποδείξαμε ότι η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας θα πρέπει να ανασταλεί ή ακυρωθεί αν δεν υπάρξει άμεση συμμόρφωση με τη νομοθεσία, στη βάση καθοδήγησης από τον Γενικό Εισαγγελέα. Επισημάναμε επίσης ότι, δημιουργούνται εύλογα ερωτήματα για τις συνθήκες υπό τις οποίες εκδόθηκε, από τον τότε Διευθυντή του Τμήματος, η άδεια αυτή και υποδείξαμε ότι πρέπει να διερευνηθούν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες υπογράφηκε η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας και να αποδοθούν τυχόν ευθύνες. Διαπιστώσαμε ότι το Τμήμα περιορίστηκε στην αποστολή σειράς επιστολών προς τον ιδιοκτήτη του εν λόγω ιχθυοτροφείου, ημερ. 25.1.2016, 5.9.2016, 3.11.2016, 14.2.2017 και 29.6.2017, ζητώντας όπως ενημερωθεί από τον ίδιο, εάν υπέβαλε αίτηση για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας και στην περίπτωση αυτή, το στάδιο που βρίσκεται η αίτησή του, αναφέροντας ότι, σε αντίθετη περίπτωση, το Τμήμα θα λάμβανε εναντίον του τα μέτρα που προβλέπει η νομοθεσία. Παρά το γεγονός ότι δεν έλαβε καμία απάντηση στις επιστολές του, το Τμήμα δεν προώθησε οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του ιχθυοτροφείου. Επίσης, όταν το Υπουργείο ΓΑΑΠ, στο πλαίσιο διενέργειας διοικητικής έρευνας του θέματος, ζήτησε τις απόψεις του ΤΑΘΕ, το Τμήμα απάντησε ότι ενημερώθηκε από το ΤΠΟ ότι ο εν λόγω ιδιοκτήτης του ιχθυοτροφείου υπέβαλε αίτηση για έκδοση πολεοδομικής άδειας και συνεπώς ήταν της άποψης ότι, μέχρι την κατάληξη των διαδικασιών αυτών, δεν χρειαζόταν να παρθούν οποιαδήποτε άλλα μέτρα. Η Πολεοδομική Αρχή, στις 23.1.2020, ενέκρινε την αίτηση για πολεοδομική άδεια του εν λόγω ιδιοκτήτη, για την ανάπτυξη υδατοδεξαμενής άρδευσης και ιχθυοκαλλιέργειας.

Σύσταση: Το Τμήμα να ενημερωθεί για το στάδιο που βρίσκεται η διαδικασία έκδοσης της άδειας οικοδομής για το εν λόγω ιχθυοτροφείο, που προνοείται βάσει του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, αφού η χρήση υποστατικού που δεν διαθέτει τελική έγκριση συνιστά ποινικό αδίκημα.

γ. Με την επιστολή μας, ημερ. 3.11.2017, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε εάν τα υπόλοιπα ιχθυοτροφεία, που αδειοδοτήθηκαν από το ΤΑΘΕ, κατέχουν άδεια οικοδομής. Επισημάναμε ότι η άδεια οικοδομής απαιτείται (εφόσον κριθεί αναγκαίο), βάσει του Κανονισμού 3(2)(β) των περί Υδατοκαλλιέργειας (Γενικών) Κανονισμών για την έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείου που λειτουργεί στην ξηρά και συνεπώς το Τμήμα θα έπρεπε να την απαιτεί κατά την υποβολή της αίτησης.

Δεδομένων των πιο πάνω, καθώς και ότι το Τμήμα στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 24.11.2017, μάς πληροφόρησε ότι το θέμα εξεταζόταν από τον Τομέα Υδατοκαλλιέργειας για όλες τις χερσαίες μονάδες και ότι η σχετική έρευνα δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει σχετικά.

Σύσταση: Το Τμήμα να επισπεύσει την ολοκλήρωση της υπό αναφορά έρευνας και σε περίπτωση που διαφανεί ότι κάποια ιχθυοτροφεία, για οποιονδήποτε λόγο, δεν κατέχουν άδεια οικοδομής, να ενημερωθούν και συμμορφωθούν κατάλληλα.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι χερσαίες μονάδες υδατοκαλλιέργειας κατέχουν σχετικές άδειες οικοδομής, επισυνάπτοντας παράλληλα αυτές, ωστόσο δεν κατέστη

δυνατή η επιβεβαίωση ότι οι υπό αναφορές άδειες αφορούσαν στις εταιρείες του σχετικού Μητρώου.

4.9 Προσέλευση/αποχώρηση υπαλλήλων.

Για την καταγραφή του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού στα Κεντρικά γραφεία χρησιμοποιείται ηλεκτρονικό σύστημα, ενώ στα υπόλοιπα Γραφεία του Τμήματος χρησιμοποιείται μητρώο παρουσιών. Αναφορικά με τη διαδικασία καταγραφής του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

α. Τήρηση μητρώου παρουσιών. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 24(1) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικών) Κανονισμών (ΚΔΠ 98/91), το μητρώο παρουσιών αποσύρεται από τον Λειτουργό που ορίζεται υπεύθυνος για αυτό, μετά από παρέλευση πέντε λεπτών το αργότερο από την καθορισμένη ώρα έναρξης της εργασίας και επανατοποθετείται από τον ίδιο την ακριβή ώρα που λήγει η εργασία. Οι υπάλληλοι που φθάνουν αργά οφείλουν να παρουσιάζονται στον αρμόδιο Λειτουργό, για να δώσουν λόγους για την καθυστέρηση προσέλευσης στο καθήκον. Ο Κανονισμός διαλαμβάνει επίσης ότι, για σκοπούς ελέγχου της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης των υπάλληλων, μπορούν να εγκατασταθούν και να χρησιμοποιηθούν τα κατάλληλα ηλεκτρονικά μέσα, όπου αυτό είναι δυνατό, αντί του μητρώου παρουσιών.

Από έλεγχο που διενεργήσαμε στα μητρώα παρουσιών που τηρούνται στις Επαρχιακές Μονάδες Λεμεσού και Ζυγίου, στη Ναυτική Υπηρεσία Λεμεσού και στους Ερευνητικούς Σταθμούς Υδατοκαλλιέργειας Μενεού και Καλοπαναγιώτη, παρατηρήσαμε ότι δεν φέρουν οποιανδήποτε ένδειξη ελέγχου από αρμόδιο Λειτουργό, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή η επιβεβαίωση του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού από την εργασία του.

Αναφέρουμε ότι παρόμοια παρατήρηση καταγράφεται στην επιστολή της Υπηρεσίας μας, ημερ. 3.11.2017, για τον έλεγχο του Τμήματος για το έτος 2016, με την οποία εισηγηθήκαμε όπως ο έλεγχος των μητρώων παρουσιών διενεργείται από υπεύθυνο άτομο σε κάθε Γραφείο, ο οποίος να προσυπογράφει στο μητρώο κάθε φορά που διενεργεί τον έλεγχο και η Διεύθυνση του Τμήματος να διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους. Σε συνέχεια της υπό αναφορά εισήγησής μας, η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ εξέδωσε γραπτή οδηγία, ημερ. 23.11.2017, προς τους Υπεύθυνους των Επαρχιακών Μονάδων, των Ερευνητικών Σταθμών και της Ναυτικής Υπηρεσίας, με την οποία καθορίστηκαν οι υπεύθυνοι για το μητρώο παρουσιών και επισημάνθηκε στους Τομάρχες και τους Υπεύθυνους Επαρχιακών Μονάδων και Ναυτικής Υπηρεσίας, η υποχρέωσή τους για επίβλεψη της τήρησης του ωραρίου εργασίας του προσωπικού τους, καθιστώντας τους συνυπεύθυνους για τυχόν ανεπάρκειες στην τήρησή του.

Σύσταση: Το Τμήμα να διασφαλίσει την εφαρμογή των οδηγιών της Διευθύντριας, για επαρκή έλεγχο της τήρησης του ωραρίου στις Επαρχιακές Μονάδες, στους Ερευνητικούς Σταθμούς και στη Ναυτική Υπηρεσία.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ συμφώνησε με τη σύστασή μας και μας πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί ή/και τροχοδρομηθεί οι απαραίτητες ενέργειες, για διασφάλιση επαρκούς ελέγχου τήρησης του ωραρίου στις διάφορες Μονάδες του Τμήματος που βρίσκονται στις Επαρχίες.

β. Τήρηση μητρώου απουσιών. Στις Επαρχιακές Μονάδες, στους Ερευνητικούς Σταθμούς και στη Ναυτική Υπηρεσία δεν εφαρμόζονται διαδικασίες για απουσία από την εργασία, είτε για υπηρεσιακούς σκοπούς, είτε για προσωπικούς σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Αναφέρουμε ότι μητρώο απουσιών για προσωπικούς λόγους και τα σχετικά έντυπα τηρούνται μόνο για το προσωπικό των Κεντρικών γραφείων, κατόπιν γραπτής οδηγίας της Διευθύντριας του ΤΑΘΕ, ημερ. 10.12.2014.

Σύσταση: Το Τμήμα να προωθήσει ενέργειες για την τήρηση διαδικασίας από τις Επαρχιακές Μονάδες, τους Ερευνητικούς Σταθμούς και τη Ναυτική Υπηρεσία, για απουσία από την εργασία για υπηρεσιακούς ή προσωπικούς σκοπούς σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Η Διευθύντρια του Τμήματος συμφώνησε με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας.

γ. Ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού. Στο πλαίσιο ελέγχου που διενεργήσαμε στη διαδικασία που ακολουθεί το Τμήμα για την καταγραφή και τον έλεγχο του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού στα Κεντρικά Γραφεία, εξετάσαμε για τέσσερις από τους 50 υπαλλήλους, η επιλογή των οποίων έγινε με τυχαία δειγματοληπτική διαδικασία, τις καταστάσεις του ηλεκτρονικού συστήματος για την περίοδο 1.1.2021 μέχρι 30.4.2021. Από τον έλεγχό μας, προέκυψαν τα ακόλουθα ευρήματα:

- (i) Στην περίπτωση ενός υπαλλήλου καταχωρίστηκε λανθασμένα στο ηλεκτρονικό σύστημα η αιτιολόγηση ως «τηλεργασία», για τη μη καταγραφή του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησής του για μία ημέρα, με αποτέλεσμα να μην υπολογιστεί έλλειμμα χρόνου μίας ώρας, εφόσον επρόκειτο για την περίπτωση «ξέχασα την κάρτα».
- (ii) Το ηλεκτρονικό σύστημα αναγνωρίζει τον χρόνο παραχώρησης ειδικής άδειας, που καταγράφεται ως παράμετρο, δηλαδή 2/1,5/1/0,5 ώρες και όχι τον πραγματικό χρόνο απουσίας του υπαλλήλου, με αποτέλεσμα το υπόλοιπο του χρόνου της ειδικής άδειας που «δεν επωφεληθήκε» ο υπάλληλος, να αφαιρείται από τυχόν έλλειμμα χρόνου που δημιούργησε ο υπάλληλος τη συγκεκριμένη ημέρα. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι το συγκεκριμένο θέμα είναι εις γνώση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ), το οποίο ανέφερε πως αυτός είναι ο τρόπος που λειτουργεί το καινούριο ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής χρόνου προσέλευσης/αποχώρησης. Ως αποτέλεσμα του πιο πάνω, παρατηρήσαμε ότι σε τρεις περιπτώσεις υπαλλήλων, οι οποίοι προσήλθαν στην εργασία τους μετά τις 7:30 και αποχώρησαν με ειδική άδεια πριν τις 15:00, χρεώθηκε από το σύστημα λιγότερο έλλειμμα χρόνου από αυτό που είχε πραγματοποιηθεί.

Σύσταση: Για σκοπούς συμμόρφωσης με τις πρόνοιες των Κανονισμών 4(6) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών και 24(2) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικών) Κανονισμών, να διευκρινιστεί στο προσωπικό ότι η παραχώρηση ειδικής άδειας μέχρι δύο ώρες δεν αποτελεί δικαίωμα του υπαλλήλου, αλλά παραχωρείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από άδεια του Προϊσταμένου. Όσον αφορά στη δυσλειτουργία που παρουσιάζει το νέο ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης, αυτό θα πρέπει να επιλυθεί το συντομότερο δυνατό από το ΤΔΔΠ.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι έχουν γίνει οι σχετικές συστάσεις στο προσωπικό του Τμήματος, για την παραχώρηση ειδικής άδειας μέχρι δύο ώρες μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από άδεια του Προϊσταμένου. Όσον αφορά στο ηλεκτρονικό σύστημα, μας πληροφόρησε ότι αυτό είναι εγκριμένο από το ΤΔΔΠ και ότι έχουν γίνει προσαρμογές προς επίλυση του προβλήματος.

δ. Από επισκόπηση της συνοπτικής κατάστασης του υπό αναφορά ηλεκτρονικού συστήματος για το έτος 2020, εντοπίσαμε περίπτωση υπαλλήλου ο οποίος συσώρευσε έλλειμμα χρόνου και χρόνου απουσίας 33 ωρών και 28 λεπτών και 94 ωρών και 28 λεπτών, αντίστοιχα, δηλαδή, σύνολο 127 ωρών και 56 λεπτών, ενώ κατά το 2021 το έλλειμμα χρόνου και ο χρόνος απουσίας του ίδιου υπαλλήλου ανήλθαν στις 27 ώρες και 1 λεπτό και 75 ώρες και 12 λεπτά, αντίστοιχα, δηλαδή σύνολο 102 ώρες και 13 λεπτά. Από επισκόπηση του φακέλου του για το έτος 2021, παρατηρήσαμε ότι σε 108 περιπτώσεις προσήλθε στην εργασία του μετά τις 8:30, εκ των οποίων σε πέντε περιπτώσεις αναχώρησε πριν τις 15:00, χωρίς να προσκομίσει οποιαδήποτε δικαιολογητικά και να εξασφαλίσει έγκριση για τον χρόνο απουσίας του. Επίσης, σε άλλες επτά περιπτώσεις προσήλθε μεταξύ των ωρών 13:27-13:54, ενώ σύμφωνα με αιτήσεις για εξ' αποστάσεως εργασία λόγω Covid-19, τις υπόλοιπες ώρες δεν εργαζόταν με τηλεργασία.

Με οδηγίες της Διευθύντριας του Τμήματος, έγινε αποκοπή από την άδεια ανάπαυσης του υπαλλήλου για τα έτη 2020 και 2021 του χρόνου που αντιστοιχεί στα υπό αναφορά ελλείμματα και απουσίες. Επίσης, η Διευθύντρια του Τμήματος, με επιστολή της, ημερ. 5.7.2021, ενημέρωσε τον ΓΔ του ΥΓΑΑΠ για το θέμα και ζήτησε όπως προωθηθούν ενέργειες για διερεύνηση των παραπτώματων, στη βάση των προνοιών της νομοθεσίας. Κατά τον έλεγχό μας στις 14.1.2022, διαπιστώσαμε ότι η εν λόγω επιστολή δεν απαντήθηκε, ούτε και το Τμήμα είχε αποστείλει επιστολή υπενθύμισης. Επισημαίνουμε ότι ο χρόνος απουσίας δεν πρέπει να συγχέεται με τον τυχόν ελλειμματικό χρόνο των υπαλλήλων, καθώς και ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του θεσμικού πλαισίου, ο οικείος Προϊστάμενος έχει την ευθύνη ελέγχου του χρόνου απουσίας των υπαλλήλων και οφείλει να τους εφιστά την προσοχή στις πρόνοιες των Νόμων και των Κανονισμών, σύμφωνα με τους οποίους αδικαιολόγητη απουσία από την εργασία τους αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

Σύσταση: Το Τμήμα να επιδεικνύει τη δέουσα αυστηρότητα και να γίνονται έγκαιρα ενέργειες, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Επίσης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το Τμήμα δεν τυγχάνει απάντησης από το Υπουργείο ΓΑΑΠ, να αποστέλλει επιστολή υπενθύμισης και να παρακολουθεί την εξέλιξη του θέματος κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι θα εφαρμοστεί η σύστασή μας.

ε. Ενδεχόμενη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από υπάλληλο. Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, κατά τον έλεγχο του Τμήματος για το έτος 2016, η Διευθύντρια του Τμήματος διενήργησε έρευνα σε σχέση με την τήρηση του μητρώου παρουσιών στην Επαρχιακή Μονάδα Λεμεσού, από την οποία διαφάνηκε ότι υπάλληλος της εν λόγω Επαρχιακής Μονάδας συμπλήρωνε μόνος το μητρώο παρουσιών για λογαριασμό συναδέλφων του, παρά τις αλληπάλληλες παρατηρήσεις του Προϊσταμένου της Επαρχιακής Μονάδας. Η Διευθύντρια του Τμήματος, με επιστολή της, ημερ. 16.2.2018, προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ,

προώθησε την έκθεση με τα ευρήματα, με την παράκληση όπως εξετάσει το θέμα για τον περαιτέρω χειρισμό του. Κατά τον έλεγχο μας στις 5.1.2022, διαπιστώσαμε ότι η υπό αναφορά επιστολή δεν απαντήθηκε, ούτε και το Τμήμα είχε αποστείλει επιστολή υπενθύμισης.

Σύσταση: Επιβάλλεται όπως, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το Τμήμα δεν τυγχάνει απάντησης από το Υπουργείο ΓΑΑΠ για τον χειρισμό παρόμοιων υποθέσεων, το Αρχείο αποστέλλει επιστολή υπενθύμισης κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι η σύστασή μας θα εφαρμοστεί, όταν προκύψουν τυχόν παρόμοιες περιπτώσεις, καθότι το εν λόγω άτομο μετακινήθηκε σε άλλη Υπηρεσία από τα τέλη του 2018.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι ο εν λόγω υπάλληλος μετακινήθηκε, το Τμήμα θα έπρεπε να υπενθυμίσει το θέμα στο Υπουργείο ΓΑΑΠ, ώστε αυτό να αξιολογήσει την έκθεση και τα ευρήματα που εντοπίστηκαν εναντίον του και να αποφασίσει ανάλογα για τυχόν περαιτέρω ενέργειες που θα έπρεπε να ληφθούν εναντίον του.

4.10 Σύστημα αναμονής υπαλλήλων.

Διενεργήσαμε έλεγχο σχετικά με την αποζημίωση, στο πλαίσιο του συστήματος αναμονής, των υπαλλήλων της Ναυτικής Υπηρεσίας του Τμήματος. Έγινε παραλληλισμός μεταξύ της Κατάστασης Υπολογισμού Αδειών Υπαλλήλου και του Προγράμματος του Συστήματος αναμονής της Ομάδας Αντίδρασης για πρόληψη και καταπολέμηση θαλάσσιας ρύπανσης από πετρελαιοειδή, για τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο του 2021 και διαπιστώσαμε τα ακόλουθα:

- ◆ Υπάλληλος «Α» περιλήφθηκε στο υπό αναφορά πρόγραμμα, κατά τις περιόδους 16-22.8.2021 και 30.8-5.9.2021 και αποζημιώθηκε, ενώ κατά την περίοδο 16.8-2.9.2021 ήταν σε άδεια ανάπαυσης.
- ◆ Υπάλληλος «Β» περιλήφθηκε στο υπό αναφορά πρόγραμμα, κατά την περίοδο 9-15.8.2021 και αποζημιώθηκε, ενώ κατά την περίοδο 9-20.8.2021 ήταν σε άδεια ανάπαυσης.
- ◆ Υπάλληλος «Γ» περιλήφθηκε στο υπό αναφορά πρόγραμμα, κατά την περίοδο 26.7-1.8.2021 και αποζημιώθηκε, ενώ κατά την περίοδο 26-28.7.2021 ήταν σε άδεια ανάπαυσης.
- ◆ Υπάλληλος «Δ» περιλήφθηκε στο υπό αναφορά πρόγραμμα, κατά την περίοδο 2-8.8.2021 και αποζημιώθηκε, ενώ κατά την περίοδο 26.7-6.8.2021 ήταν σε άδεια ανάπαυσης.

Από τα πιο πάνω συμπεραίνεται ότι, υπάλληλοι του Τμήματος περιλήφθηκαν στο υπό αναφορά πρόγραμμα και αποζημιώθηκαν, ενώ βρίσκονταν σε άδεια ανάπαυσης.

Σύσταση: Το ΤΑΘΕ, στο μέλλον, να διασφαλίζει ότι το εγκεκριμένο πρόγραμμα του Συστήματος αναμονής επικαιροποιείται, όπου καθίσταται αναγκαίο, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι άδειες ανάπαυσης των υπαλλήλων, κατά τον υπολογισμό και προσδιορισμό των ωρών αναμονής.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ συμφώνησε με τη σύσταση και μας πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί διορθωτικές ενέργειες.

4.11 Εισπράξεις.

α. Έκτακτες επιθεωρήσεις μετρητών. Στο πλαίσιο επιθεωρήσεων εισπράξεων μετρητών, που διενεργούνται από τέσσερεις Λειτουργούς Είσπραξης εσόδων στα Κεντρικά Γραφεία, διαπιστώσαμε τις πιο κάτω αδυναμίες και παραλείψεις:

- (i) Μη ύπαρξη κατάλληλων προστατευτικών μέτρων για την ασφαλή φύλαξη των μετρητών και επιταγών, σε αντίθεση με τη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία (ΔΛΟ) 5(γ). Οι εισπράξεις, σε δύο περιπτώσεις Λειτουργών Είσπραξης εσόδων, φυλάσσονται σε συρτάρι στο γραφείο της εισπράκτορα, ωστόσο δεν υπάρχουν συστήματα ασφαλείας και ως εκ τούτου ελλοχεύει ο κίνδυνος απώλειας χρημάτων.
- (ii) Οι εισπράξεις δεν κατατίθενται σε εμπορική τράπεζα καθημερινά, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της ΔΛΟ 30, σύμφωνα με την οποία «οι Λειτουργοί Είσπραξης εσόδων πρέπει να καταχωρίζουν έγκαιρα τις εισπράξεις τους σε Βιβλίο Ταμείου και να καταθέτουν σε τράπεζα [...] στις περιπτώσεις που η κατάθεση καθημερινά δυνατό να προκαλεί πρόβλημα το θέμα πρέπει να παραπέμπεται στον Γενικό Λογιστή για οδηγίες». Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, από έλεγχο που διενεργήσαμε στις εισπράξεις, παρατηρήσαμε ότι είχαν παρέλθει μέχρι και 22 ημέρες πριν την κατάθεση των μετρητών στην τράπεζα.
- (iii) Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ ή αντιπρόσωπός της, δεν έχει διενεργήσει αιφνιδιαστικό έλεγχο στα μετρητά στα χέρια των Λειτουργών Είσπραξης εσόδων, τουλάχιστον μια φορά κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ή του τρέχοντος έτους, σε αντίθεση με τη ΔΛΟ 38, σύμφωνα με την οποία «οι Προϊστάμενοι Τμημάτων ή οι εκπρόσωποί τους πρέπει να διεξάγουν, τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο αιφνιδιαστικούς ελέγχους στους λειτουργούς τους που τους ανατέθηκε η είσπραξη και φύλαξη εσόδων. Ο Γενικός Λογιστής και ο Γενικός Ελεγκτής πρέπει να πληροφορούνται για τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων». Αυτό δεικνύει ελλιπή εποπτεία στις εισπράξεις που διενεργούνται από το Τμήμα.
- (iv) Μη ορθή αντιμετώπιση προβλημάτων, όσον αφορά στην εύρυθμη λειτουργία του Ταμείου και στη δυνατότητα να δίνονται ρέστα.

β. Ενώ ο εισπράκτορας στις 2.12.2021 ήταν απών, το Βιβλίο Ταμείου (ΓΛ14) και το Βιβλίο Είσπραξης (ΓΛ18) ήταν εκτεθειμένα στο γραφείο του και δεν ήταν φυλαγμένα σε ασφαλές μέρος. Από επισκόπηση του Βιβλίου Εισπράξεών του, στην παρουσία άλλου εισπράκτορα του Τμήματος, διαπιστώσαμε ότι είσπραξη, ημερ. 1.12.2021, ποσού ύψους €50, δεν καταχωρίστηκε στο Βιβλίο Ταμείου. Το γεγονός αυτό δεικνύει ότι οι εισπράξεις της προηγούμενης μέρας είτε φυλάχθηκαν σε συρτάρι στο γραφείο του, είτε ενδεχομένως να τις μετέφερε μαζί του, αφού από επιθεώρηση του χρηματοκιβωτίου του Τμήματος διαπιστώσαμε ότι δεν είχαν παραδοθεί τα ταμειακά διαθέσιμα που κατείχε την 1.12.2021. Όπως πληροφορηθήκαμε στη συνέχεια από τον εισπράκτορα, το ποσό της είσπραξης ήταν κλειδωμένο στο συρτάρι του γραφείου του.

Επιπρόσθετα, από την επισκόπηση του Βιβλίου Ταμείου του εν λόγω εισπράκτορα, διαπιστώσαμε τα πιο κάτω:

- ◆ Οι εισπράξεις και οι καταθέσεις στην τράπεζα δεν καταχωρίζονται με χρονολογική σειρά.
- ◆ Τα πεδία στο Βιβλίο Ταμείου, όσον αφορά στις στήλες «καταθέσεις» και «Κατάταξη-Κεφάλαιο και άρθρο», δεν συμπληρώθηκαν πλήρως και κατάλληλα.
- ◆ Καταθέσεις στην τράπεζα, ημερ. 17.11.2021, για ποσά €570 και €8.608,86, καταχωρίστηκαν με ημερ. 17.12.2021, στις καταστάσεις εισπράξεων του μηνός Νοεμβρίου.
- ◆ Περαιτέρω, αξίζει να σημειωθεί ότι και κατά τη δεύτερη επίσκεψή μας στο Τμήμα στις 13.12.2021, ο συγκεκριμένος εισπράκτορας απουσίαζε και όπως παρατηρήσαμε, τα βιβλία είσπραξης (ΓΛ 18 και ΓΛ 291Α) ήταν και πάλι εκτεθειμένα στο γραφείο του.

Επισημαίνουμε ότι ορισμένες από τις πιο πάνω παρατηρήσεις, στον συγκεκριμένο εισπράκτορα, έγιναν και στο πλαίσιο αιφνιδιαστικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκε από το Υπουργείο ΓΑΑΠ τον Αύγουστο του 2020, στη βάση της εγκυκλίου της Γενικής Λογίστριας 1786, ημερ. 7.2.2020.

Παρόλα αυτά και παρά και τις προηγούμενες σχετικές συστάσεις της Υπηρεσίας μας, φαίνεται ότι ο συγκεκριμένος εισπράκτορας επιδεικνύει συνεχή αδιαφορία συμμόρφωσης με τα προβλεπόμενα. Σε απαντητική του επιστολή, ημερ. 24.11.2017, αναφορικά με τα πιο πάνω θέματα, το Τμήμα πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι οι συστάσεις μας θα εφαρμοστούν, ωστόσο καμία βελτίωση δεν σημειώθηκε.

Επισημαίνουμε ότι οι πιο πάνω παρατηρήσεις/παραλείψεις, πλείστες από τις οποίες διαπιστώθηκαν και σε ελέγχους προηγούμενων ετών, ενδεχομένως να συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα, βάσει του άρθρου 73 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου (Ν.1/1990), σύμφωνα με το οποίο «[1] Δημόσιος υπάλληλος υπόκειται σε πειθαρχική δίωξη: (α) αν διαπράξει αισχρότητα (β) αν ενεργήσει ή παραλείψει κάτι με τρόπο που ισοδυναμεί με παράβαση οποιουδήποτε από τα καθήκοντα ή τις υποχρεώσεις δημοσίου υπαλλήλου. [2] Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού ο όρος «καθήκοντα ή υποχρεώσεις δημοσίου υπαλλήλου» περιλαμβάνει κάθε καθήκον ή υποχρέωση που επιβάλλεται σε δημόσιο υπάλληλο δυνάμει του Νόμου αυτού ή οποιουδήποτε άλλου Νόμου ή Κανονισμών ή δυνάμει οποιασδήποτε διοικητικής πράξης που γίνεται με βάση αυτούς ή δυνάμει οποιασδήποτε διαταγής ή οδηγίας που εκδόθηκε».

Σύσταση: Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ, ως ο ελέγχων λειτουργός του Τμήματος, στη βάση των αρμοδιοτήτων και ευθυνών που της αποδίδονται δυνάμει του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014) και του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014), να προβεί στη λήψη μέτρων για την αποκατάσταση των πιο πάνω παραλείψεων.

Όσον αφορά στη μη έγκαιρη κατάθεση των μετρητών, οι πιο πάνω περιπτώσεις να διερευνηθούν και να ληφθούν μέτρα για εφαρμογή της ΔΛΟ 30, που προνοεί για την έγκαιρη κατάθεση των εισπράξεων στην τράπεζα.

Επίσης, με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία του Ταμείου, το Τμήμα να ζητήσει από τη Γενική Λογίστρια τη δημιουργία Ταμείου Πάγιας Προκαταβολής, προκειμένου να υπάρχει διαθέσιμο χρηματικό ποσό για ρέστα.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας και ότι έχουν ληφθεί ή/και τροχοδρομηθεί διορθωτικές ενέργειες. Όσον αφορά στη δημιουργία Ταμείου Πάγιας Προκαταβολής, μας πληροφόρησε ότι θα εξεταστεί η αναγκαιότητά του, υπό το φως ότι το ΤΑΘΕ προωθεί τη χρήση των ηλεκτρονικών πληρωμών για έκδοση αδειών μέσω της JCC και μέσω του νέου Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης της Αλιείας, η υλοποίηση του οποίου βρίσκεται σε εξέλιξη.

γ. Επιστροφή βιβλίων είσπραξης. Από έλεγχο που διενεργήσαμε, στις 22.12.2021, στο Μητρώο Βιβλίων Είσπραξης, διαπιστώσαμε ότι εκκρεμούσε η επιστροφή αριθμού Βιβλίων είσπραξης, τα οποία είχαν εκδοθεί στα Επαρχιακά Γραφεία και δεν είχαν επιστραφεί εγκαίρως. Η πρακτική μη επιστροφής των Βιβλίων είσπραξης, πριν τη χορήγηση νέου Βιβλίου, εγκυμονεί κινδύνους διενέργειας απάτης και υπεξαίρεσης δημόσιου χρήματος.

Σύσταση: Ο υπεύθυνος τήρησης του υπό αναφορά Μητρώου να διασφαλίζει ότι τα συμπληρωμένα Βιβλία είσπραξης επιστρέφονται και ενημερώνεται έγκαιρα το Μητρώο πριν την έκδοση νέων Βιβλίων.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ συμφώνησε με τη σύστασή μας.

δ. Επιθεώρηση Βιβλίων είσπραξης. Σύμφωνα με τη ΔΛΟ 61, τα Βιβλία είσπραξης πρέπει να επιθεωρούνται περιοδικά από υπεύθυνο λειτουργό, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα αχρησιμοποίητα έντυπα παραμένουν άθικτα. Παρατηρήσαμε ότι τα Βιβλία είσπραξης των Κεντρικών Γραφείων του Τμήματος δεν επιθεωρούνται από υπεύθυνο λειτουργό.

Σύσταση: Να ληφθούν μέτρα, ώστε τα Βιβλία είσπραξης να επιθεωρούνται περιοδικά.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ συμφώνησε με τη σύστασή μας και μας πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί ή/και τροχοδρομηθεί διορθωτικές ενέργειες.

ε. Μητρώο Εμβασμάτων. Αναφορικά με την τήρηση του Μητρώου Εμβασμάτων, στο οποίο καταχωρίζονται οι επιταγές που παραλαμβάνονται ταχυδρομικώς, διαπιστώσαμε ότι κανένας λειτουργός του Τμήματος, πέραν της υπεύθυνης του Αρχείου, δεν ήταν κατάλληλα ενημερωμένος όσον αφορά στη διαδικασία παραλαβής των επιταγών μέσω ταχυδρομείου, την καταχώρισή τους στο Μητρώο και την έκδοση απόδειξης είσπραξης. Συνεπώς, όπως προκύπτει, σε περίπτωση απουσίας της υπεύθυνης του Αρχείου η διαδικασία δεν μπορεί να εκτελεστεί.

Επίσης, σύμφωνα με τις πρόνοιες της ΔΛΟ 35 (δ) το Μητρώο Εμβασμάτων πρέπει να επιθεωρείται περιοδικά από έναν Ανώτερο Λειτουργό, ο οποίος και θα το υπογράφει κατάλληλα. Κατά τον έλεγχο, παρατηρήσαμε ότι η τελευταία ημερομηνία επιθεώρησης του υπό αναφορά Μητρώου ήταν στις 26.2.2021, με τελευταία είσπραξη, ημερ. 11.12.2020. Ωστόσο, παρατηρήσαμε

ότι επιταγή, ημερ. 25.1.2021, που παραλήφθηκε την 1.2.2021 και καταχωρίστηκε στο Μητρώο Εμβασμάτων αυθημερόν, εμφανιζόταν πιο κάτω από την ημερομηνία υπογραφής της επιθεώρησης.

Σύσταση: Το Τμήμα να διασφαλίσει ότι υπάρχει συμμόρφωση με τα προβλεπόμενα στη ΔΛΟ35(δ).

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι το Μητρώο Εμβασμάτων ελέγχεται περιοδικά από τον Ελέγχοντα Λειτουργό, σύμφωνα με τις πρόνοιες της ΔΛΟ35(δ).

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της επί του θέματος, καθότι κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε τον Δεκέμβριο του 2021 διαφάνηκε ότι η τελευταία επιθεώρηση του Μητρώου Εμβασμάτων έγινε στις 26.2.2021.

στ. Διερεύνηση πιθανής διάπραξης αδικήματος από εισπράκτορα του Τμήματος. Στην επιστολή ελέγχου για το έτος 2016, αναφέραμε ότι κατά τον έλεγχο που διενήργησε το Λογιστήριο του Τμήματος στους εισπράκτορες του Επαρχιακού Γραφείου του Τμήματος στην Πάφο στις 18.2.2015, διαπιστώθηκε ότι Λειτουργός προέβαινε σε είσπραξη χρημάτων για έκδοση αδειών αλιείας, χωρίς την έκδοση απόδειξης είσπραξης, γεγονός που παραδέχτηκε και ο ίδιος μετά τον τερματισμό των καθηκόντων του ως Λειτουργός Είσπραξης εσόδων, ενώ παράλληλα προέβηκε σε κατάθεση ποσού ύψους €816 στις 19.2.2015. Το γεγονός γνωστοποιήθηκε στο Υπουργείο ΓΑΑΠ στις 24.2.2015, με κοινοποίηση στη Γενική Λογίστρια και τον Γενικό Ελεγκτή, ενώ προωθήθηκε σχετική καταγγελία στον Γενικό Εισαγγελέα, στις 22.4.2015.

Από έλεγχο στον προσωπικό φάκελο του υπό αναφορά Λειτουργού, διαπιστώθηκε ότι στο παρελθόν διενεργήθηκαν δύο φορές πειθαρχικές έρευνες σε βάρος του και του επιβλήθηκαν πειθαρχικές ποινές (στη μια περίπτωση διακοπή της προσαύξησής του για έξι μήνες και στην άλλη, αυστηρή επίπληξη). Περαιτέρω, στις 5.2.2015, ανακοινώθηκε στον Λειτουργό η διεξαγωγή τρίτης πειθαρχικής έρευνας σε βάρος του, λόγω άρνησης εκτέλεσης καθήκοντος. Στην απαντητική επιστολή του Τμήματος, ημερ. 24.11.2017, που αφορούσε στην επιστολή ελέγχου της Υπηρεσίας μας για το έτος 2016, μας αναφέρθηκε ότι η υπόθεση βρίσκεται στο Δικαστήριο. Η τελευταία σχετική ενημέρωση του Τμήματος για την υπόθεση, ήταν αίτημα των δικηγόρων του υπό αναφορά Λειτουργού, ημερ. 2.12.2016, για την παραχώρηση συγκεκριμένων στοιχείων. Έκτοτε, δεν υπήρξε οποιαδήποτε παρακολούθηση για την εξέλιξη της υπόθεσης από το Τμήμα.

Επίσης, στην υπό αναφορά απαντητική επιστολή μας αναφέρθηκε ότι η διενέργεια ελέγχου στις εισπράξεις προηγούμενων μηνών δεν κατέστη δυνατή, λόγω των αλλαγών που επήλθαν με τη μετακίνηση των Λογιστικών Λειτουργών από το Τμήμα και ότι το θέμα θα εξεταζόταν σε συνεργασία με το Λογιστήριο του Υπουργείου ΓΑΑΠ για να αποφασιστούν οι τυχόν περαιτέρω ενέργειες. Παρατηρήσαμε ότι, μέχρι και σήμερα, για το πιο πάνω θέμα δεν έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες για εξακρίβωση του ακριβούς ποσού που θα πρέπει να καταβληθεί στο δημόσιο από τον υπό αναφορά Λειτουργό.

Σύσταση: Το Τμήμα να επισπεύσει τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να ενημερωθεί για την εξέλιξη της υπόθεσης, αφού η τελευταία σχετική ενημέρωση χρονολογείται από το 2016. Επιπλέον, να ανατεθεί σε αρμόδιο Λειτουργό, χωρίς χρονοτριβή, η επέκταση του ελέγχου σε

προηγούμενους μήνες, για την εξακρίβωση του ακριβούς ποσού που θα πρέπει να καταβληθεί στο δημόσιο από τον υπό αναφορά Λειτουργό, αφού η οποιαδήποτε καθυστέρηση δυσχεραίνει την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ μάς πληροφόρησε ότι ολοκληρώθηκε η εκδίκαση της υπόθεσης και εκδόθηκε απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, καθώς και η ποινή που επιβλήθηκε (Ιανουάριος του 2022). Ως εκ τούτου, το Τμήμα απέστειλε σχετική επιστολή στις 14.2.2022, προς τον Γενικό Εισαγγελέα, για γνωμάτευση όσον αφορά στον περαιτέρω χειρισμό της υπόθεσης, λαμβάνοντας υπόψη την κατ' αναλογία εφαρμογή της περί Δημόσιας Υπηρεσίας νομοθεσίας για τους Εργοδοτούμενους Αορίστου Χρόνου και τις πρόνοιες του άρθρου 84(2) αυτής.

5 Γενικά συμπεράσματα

- α. Αδυναμίες ως προς την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Τμήματος, ως ο ΕΦ για τη διαχείριση και εφαρμογή του Μέτρου 4.3 της Προτεραιότητας της Ένωσης 4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Θάλασσα» 2014-2020.
- β. Περίπτωση παρέμβασης του ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ για κατ' εξαίρεση παραχώρηση έγκρισης από το ΤΑΘΕ, θέσης ελλιμενισμού σε ακτοπλοϊκό σκάφος, σε αλιευτικό καταφύγιο, η οποία δεν αιτιολογείται δεόντως και δημιουργεί εύλογα ερωτηματικά για την τήρηση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης.
- γ. Παραλείψεις και αδυναμίες στη συμμόρφωση του Τμήματος με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις αρμοδιότητες του, καθώς και στην εφαρμογή των προβλεπόμενων διαδικασιών που σχετίζονται με θέματα εισπράξεων και προσωπικού.

6 Γενικές συστάσεις

Το ΤΑΘΕ να ενεργεί, σε όλες τις περιπτώσεις, σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του και με τις διαδικασίες χρηματοοικονομικής διαχείρισης, ώστε να διασφαλίζεται η σύνομη εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του. Οι αποφάσεις του ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ, για κατ' εξαίρεση παραχώρηση εγκρίσεων, να αιτιολογούνται δεόντως και να διενεργούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης.